

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Ε΄.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1901

ΑΘΗΝΑΙ

✦ ✦ ✦ ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
✦ ✦ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ
✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ΑΡΙΘ. 22 Α΄.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ
ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 1
ΚΑΙ 20 ΛΕΠΤΑ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ”

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Α' · ΙΟΥΛΙΟΣ 1901 · ΤΕΥΧΟΣ Ε'

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

Έτησίαν δρ. 12

Έτησίαν φρ. χρ. 12.

Έξέκμητοι κατ' αναλογίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Ε' ΤΕΥΧΟΥΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Ε. Κ. ΑΣΠΙΟΥ. "Ανέκδοτα βίου τε και έργων εἰς ζωγράφων."
 Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ. Φρόνη (Διήγημα).
 Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ. "Η ερωτευμένη θάλασσα (Ποίησις)."
 FR. CORPÉE. ΟΙ δύο πόνοι. Δράμα εις πράξιν (Συγγράμμα και τέλος). Μετάφρασις ΑΓΙΔΟΣ ΘΕΡΟΥ.
 Α. ΝΕΓΡΗ. "Η νεκροψία."
 ΔΙΚ. "Αφηρημένη (Φωτοτυπία εις πεζόν)."
 Δ. Ι. Κ. "Η τέχνη κατά τόν Μεσαίωνα. Κεφ. Δ' (Συνέχεια)."
 ΔΕΣΠ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΗΣ. "Ένα γράμμα κάθε φεγγάρι. (Ώδιον)."
 Δ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΥ. "Η γένεσις του νεοιδανισμού."

ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΙΔΚΗ. Στην καλλιτέχνηδα "Αννα Φραγκοπούλου (Ποίησις)."
 ΕΙΡΗΝΗΣ ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ. "Ανοιχτό γράμμα."
 ΑΔΙΟΡΩΤΟΥ. "Ο κύριος Πλατής (Σατυρικός μονόλογος). — Καθ' ἑδόν."
 Κ. "Ανέστης Κωνσταντινίδης."
 ΘΡ. ΖΩΓ'ΟΠΟΥΛΟΥ. "Ερημη (Ποίησις)."
 ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ. (Μηγάς Γουτίου). Γερμανία. — Αυστρία. — Αγγλία. — Γαλλία. — Αμερική. — Ιταλία. — Βέλγιον. — Σερβία. Κρήτη. — Ελλάς. — (Βιβλιογραφία τῆς τέχνης).
 ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ. ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ. ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ — ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ.

ΦΩΤΟΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΙ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Κ. Σ. "Ο ζωγράφος (Έπιγραφή)."
 ΣΤ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. Πρωτόγραμμα (σελ. 101).
 ΦΡΥΝΗ. "Αναπαυμένη. — Ίκετεύουσα. — Αναγιγνώσκουσα."
 Α. VALENTINI. "Ο μοναχός (Χαλκογραφία)."
 J. LEMPOELS. "Ονειροπόλησις."
 GEOFFROY. Είς τόν ἑδοντοϊατρόν.
 R. SIMONETTI. "Η νεκροψία (Χαλκογραφία)."
 Α. SCHRAM. Χλόη (Χαλκογραφία)."

ΑΤΘΙΔΕΣ. Λίνα Μουρομιχάλη. — "Αννα Φραγκοπούλου (Έκ Παρισίων φωτογραφία)."
 Φ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Σάτυρα (Τίτλος).
 Ο ΚΑΠΝΙΣΤΗΣ.
 Σ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. Πρωτόγραμμα (σελ. 101).
 ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.
 Γ. ΒΡΟΥΤΟΥ. "Ερως θραύων τὸ τόξον του (Έργον γλυπτικόν)."
 ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ, ΤΙΤΛΟΙ. Έν σελ. 112 κλπ..

ΕΞΕΔΟΘΗ ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΠΙΝΑΞ Ν. ΓΥΖΗ

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ ΕΙΣ ΜΕΓΑ ΣΧΗΜΑ

ΔΩΡΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΕΤΗΣΙΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

ΤΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ",

ΠΙΝΑΚΟ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΒΙΟΥ ΤΕ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΞΟΧΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΙ ΔΑΙΜΩΝ

Δύο εἰκόνες Γεωργίου Πάλλα του Πρεσβυτέρου (1540—1588), κληθέντος οὕτω πρὸς διαστολήν του ἀνεψιού αὐτοῦ, Γεωργίου Πάλλα του Νεωτέρου (1544—1628), ἀμφοτέρων ζωγράφων τῆς ἐνετικῆς σχολῆς, ἧτις διέπερψε καὶ πᾶσαν ἄλλην ὑπερέβη ἐπὶ λαμπρῷ χρωματισμῷ, εὐρίσκονται ἐν Βενετίᾳ. Ἡ πρώτη παριστᾷ τὴν προσδοκίαν τῆς Δευτέρας Παρουσίας (Giudizio Universale), ἐν ἣ ὁ Πάλλας ἀπεικόνισεν ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων τοὺς θελατικὸς τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ χαρακτήρας. Ἡ ἑτέρα εἶναι ἡ τῆς Καλύσεως ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ἡ αὐτὴ γυναικεία μορφή παριστάται ὑπὸ δαιμόνων ἀφαρπαζομένη. Ἡ δὲ λύσις τοῦ αἰνίγματος εὐχερῆς: μετὰ τὸ πέρας τῆς πρώτης καὶ τὴν ἐναρξίν τῆς δευτέρας εἰκόνας, ἡ τοῦ καλλιτέχνου ἐρωμένη εἶχεν ὀλισθήσει ἐκ τοῦ παραδείσου τοῦ Πάλλα εἰς τὸν παράδεισον τῆς Εὐας, ὅπου ὁ ὄφις, ἡτοι ὁ Διάβολος.

Δὲν θὰ ἔλεγε τις ὅτι ὁ Βενετός ζωγράφος ἐπιτυχῶς ὤρισεν διὰ τοῦ χρωστήρος τὴν σημασίαν τοῦ γαλλικοῦ *pendant* ἢ ὁμοῦρον; ἢ μία εἰκὼν δὲν εἶναι ἀκριβῶς τὸ *pendant* ἢ τὸ ὁμοῦρον τῆς ἄλλης;

Η ΜΕΤΑΒΑΛΛΑΟΜΕΝΗ ΕΙΚΩΝ

Γάλλος καλλιτέχνης τῆς III' ἑκατονταετηρίδος, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ διασήμου Greuse, ζωγράφει ποτὲ εἰκόνα τὸν Ὑμέναιον παριστώσαν, παραγγελλθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ ἐρώτωντος νέου, μέλλοντος ὅσον οὕτω νὰ νυμφευθῇ.

Ἄ' Ἐπιθυμῶ, ἔλεγε τῷ ζωγράφῳ ὁ τρυφερός νεανίας, ὁ Ὑμέναιος νὰ συνοδεύηται ὑπὸ πασῶν τῶν Χαρίτων, νὰ εἶναι ὠραιότερος τοῦ Ἀδωνιδος,

νὰ κρατῇ δάδα λαμπροτέραν τῆς τοῦ Ἐρωτος· κάμε τέλος τὰ ἀδύνατα δυνατά, βάλε ἔλην σου τὴν τέχνην καὶ ἐγὼ θέλω πληρῶσαι τὴν εἰκόνα ἐπαξίως τῆς ὠραιότητος αὐτῆς. Ὁ καλλιτέχνης, γνώσκων τοῦ νέου τὸ ἐλευθέριον, οὐδὲν παρημέλησεν ὅπως καταστήσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὅσον οἶόν τε τέλειον καὶ ἀποπερατώσας ἐκόμισε τὴν εἰκόνα τῷ μελλονόμενῳ τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου. Ἄλλ' ἐκεῖνος, δὲν ἐδείχθη λίαν εὐχαριστήμενος· εὕρισκεν ἐν τῷ ἔργῳ πλείστας ὅσας ἐλλείψεις.

— Τὸ πρόσωπον τοῦτο, ἔλεγε, στερεῖται ζωηρότητος, δὲν ἔχει τὴν ἐμπρέπουσαν χάριν, οἱ ὀφθαλμοί... ἡ χροιά... τὸ σῶμα... τέλος δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδέα ἢ περὶ τοῦ Ὑμεναίου ἐσχημάτισα. Ἐδῶκα αὐτῷ μετρίαν καλλονὴν, ὅθεν καὶ μετρίως θέλω σὲ ἀνταμείψω.

— Ἐχετε δίκαιον νὰ παραπονεῖσθε διὰ τὸ ἔργον μου, παρετήρει ὁ ζωγράφος, ὅστις εἶχεν ἴσῃν τῇ τέχνῃ ἀγγίξομαι, ἡ εἰκὼν δὲν εἶναι πραγματικῶς ὅποια ἔπρεπε, πλὴν δὲν εἶναι εἰσέτι ζηρᾷ. Τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι τῷ ὄντι ὑπόσκιον, ἀλλὰ διὰ νὰ σας εἶπω ὅλην τὴν ἀλήθειαν τὰ χρώματά μου δὲν ἀναδεικνύονται ἀμέσως κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας. Θέλω σὰς ἐπαναφέρει τὴν εἰκόνα μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν καὶ τότε θέλετε μοὶ τὴν πληρῶσαι ἐπαξίως τῆς ὠραιότητος αὐτῆς.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ νέος ἐνυμφεῖσθαι ἀρκετὸς δὲ χρόνος παρήλθε, πρὶν ἢ ὁ καλλιτέχνης ἐπανακάμψῃ· τέλος ἐνεφανίσθη κομίζων τὴν πολυτίμον εἰκόνα.

— Ὅποια διαφορά! ἀνέκραζεν ἐκθαμβὸς ὁ νεόνυμφος βλέπων αὐτήν, δὲν τὴν ἀναγνώριζω πλέον. Καλῶς μοὶ εἶπες ὅτι ὁ χρόνος θὰ τὴν καλλιτερεύσῃ. Θυμιάζω τὴν ἐπὶ τῶν χρωμάτων ἐπίδρασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τὴν τέχνην σου. Πλὴν τί νὰ σε εἶπω; Τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον φαιδρὸν, οἱ ὀφθαλμοὶ παρὰ πολὺ ζωηροί, ἡ χροιά εἰς τὸ ἔπακρον ἀθηρᾷ,

αί φλόγες του Ύμναίου υπερμέτρως ζωηραί, ἐνῶ πρέπει νὰ φαίνωνται ἥττον λαμπραὶ ἢ αἱ τοῦ Ἐρωτος, διότι εἶναι φλόγες διαρκεῖς· ἐξ ἄλλου δὲ μέρους καὶ ἡ στάσις αὐτῆ τοῦ Ύμναίου δὲν μοι φαίνεται λίαν ἐπιτυχής· ἔχει υπερβάλλουσιν εὐκνησίαν, καὶ τι εὐτράπελον, σχεδὸν ἄσεμνον, τὸ ὅποσον δὲν ἤξεύρω κατὰ πόσον ἀρμυρίζει εἰς τὴν περίστασιν. Τί νὰ σε εἶπω, φίλε μου, ἡ εἰκὼν εἶναι ἀναντιρρήτως ὠραία, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ οὕτω τὸν Ύμναιον.

—Καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἔχετε δίκαιον, ἀπήντησε μειδιῶν ὁ ζωγράφος, ὅ,τι προεῖδον συνέβη· ὁ Ύμναίος παρίσταται τώρα ἥττον ὠραίος ἐν τῇ ἰδέᾳ σας παρ' ὅ,τι εἶναι ἐν τῇ εἰκόνι μου· πρὸ τριῶν μηνῶν εἶχε συμβῆ τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ εἰκὼν μου ἥτις μεταβάλλεται, εἶναι ἡ φαντασία σας· τότε εἶσθε ἐραστής, τώρα δὲ σύζυγος.

Δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ ἐντεῦθεν ὅτι ὁ Ύμναίος ἔχει τι τοῦ χαμιλιέντος καὶ δὲν ἀπεικονίζεται; Ἄλλ' ὁ σοφὸς Γκυζῶ δὲν ἐζήτησε τὸν Ἐρωτα ἐν τῷ γάμῳ¹⁾, ἥτοι ἐν τῷ Ύμναίῳ; Καὶ τίς οἶδε μὴ συνέγραψε τὸ ὠραῖον τοῦτο βιβλίον, ἵνα διαφεύσῃ τοὺς κακογλώσσους ἐκείνους, τὸν Ριβαρὸλ καὶ τὸν Βύρων, εἰπόντας, ὅ μὲν ὅτι «ὁ γάμος διαδέχεται τὸν ἔρωτα, ὡς ὁ καπνὸς τὴν φλόγα»· ὁ δὲ ὅτι «ὁ γάμος γεννᾶται ἐκ τοῦ ἔρωτος ὡς τὸ ὄζος ἐκ τοῦ οἴνου», ἢ ἐπὶ τὸ ἀπλοῦστερον «τὸ ξυδι ἀπὸ τὸ κρασί».

ΚΑΙΗΛΟΣ ΚΑΙ ΓΑΤΤΟΣ

Ὁ Ἅγιος Ρανιέρης, ὁ νῦν πολιούχος τῆς Πίσσης, οὗ ἡ εὐχὴ εἶη ἐφ' ἀπάντων ἡμῶν, ἦτο ἀκλόαστος τις νεανίας, διαβόητος ἐργολάβος τῶν παρελθόντων αἰώνων, τὴν ὁδὸν τοῦ Σαλωμῶντος ἐπὶ πολλὰ ἔτη πορευθείς, λέγει ἡμῖν ἡ ἱστορία. Ἡ ἱστορία ὅμως προσέτιθησιν ὅτι, ἐγκαίρως ἐνωτισθεὶς ὑπὸ θείας ὀπτασίας, ὑπὸ θεοπέμπτου αἵτου λαμπυρὸν ἔχοντας τὸ ράμφος—διότι ἐν τῷ βίῳ τῶν ἁγίων τὰ ζωὰ διεδραμάτισαν σπουδαῖοτατα πρὸς ὡπα—, κατέλιπε τὴν λεωφόρον τῆς ἀπωλείας, τραπείσ τὴν διὰ τῆς μετανοίας εἰς τὴν σωτηρίαν ἄγουσαν. Ὁθεν ἐσώθη καὶ σώζει· ἐγένετο ἅγιος, ἔκαμε πολλὰ θαύματα, ἀπερ ἡ εὐσέβεια δύο διασῆμων ζωγράφων, τοῦ Σίμωνος Μέμμη, τοῦ καὶ γλύπτου, φίλου τοῦ Πετράρχου, καὶ Ἀντωνίου τοῦ Βενετοῦ (Veneziano) δὲν ἠμέλησε ν' ἀπεικονίσῃ πρὸς οἰκοδομὴν ἐπὶ τῶν τοιχῶν τοῦ ἐν Πίσσῃ Κοιμητηρίου (Campo Santo) καὶ κατέστη ὁ ἐπίσημος τῶν Πισσητῶν πρεσβευτῆς ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Ὑψίστου, ἅμα δὲ καὶ ὁ αὐστηρὸς τιμωρὸς τῶν καπηλευομένων τὴν παυσίλυπον ἐπίνοιαν τοῦ φυτεύσαντος τὸν ἀμπέλωνα Νῶε.

1) L'Amour dans le mariage, γνωστὸν αὐτοῦ σύγγραμμα.

Ἐργογραφία τις Ἀντωνίου τοῦ Βενετοῦ (1310—1383) παριστᾷ τὸν ἅγιον Ρανιέρην, δεικνύοντα χονδρῶ τινι καπῆλῳ γάττον ἰστάμενον ἐπὶ βυτίου, κοινῶς βαρέλας. Εἶναι δὲ ὁ γάττος ἐκεῖνος ὁ Ὁζαποῶ, ὁ Διάβολος, ὅστις θὰ πάρῃ τὸν κάπηλον, διότι ἐθάπτισεν αὐτὸς τὸν οἶνον, ὡς ἀποδεικνύει αὐτῷ ὁ ἅγιος τὴν νοθείαν διὰ τοῦ θαυμασίου τούτου τρόπου: Λέγει πρὸς τὸν κάπηλον νὰ χύσῃ ἐντὸς τοῦ κόλπου τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ μικρὰν τινα οἴνου ποσότητα, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ὁ οἶνος διέρχεται καὶ τὸ ὕδωρ μένει ἐντὸς τοῦ κόλπου πρὸς μεγίστην τοῦ καπῆλου κατασχύνην. Σήμερον ὅμως δυστυχῶς κάπηλοι—βαπτισταὶ— Ἰωάννη ἀναριθμητοί, οὐδαμοῦ δὲ ἅγιος Ρανιέρης τιμωρὸς.

ΣΗΠΗΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΕΩΣΦΟΡΟΣ

Ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπενόησαν τὰς ἐπαναστάσεις, ὡς κομπάζοντες δοξάζουσι περὶ ἐαυτῶν οἱ Ἄγγλοι τῶν χρόνων Καρόλου τοῦ Α' (1600—1648), οἱ Γάλλοι τοῦ 1789, 1830, 1848, 1872 καὶ ἄλλοι πρὸ αὐτῶν λαοί, μαρτυροῦσιν οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, αἵτινες καὶ ἐπανεστάτησαν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ δεινὸν ἠγάγον κατ' αὐτοῦ πόλεμον, ὃν ἐψάλεν ἡ εὐσεβὴς τοῦ Μιλτάνος μουσα. Πρὸ δὲ τοῦ ἁγγλοῦ ποιητοῦ, Σπινέλλος Σπινέλλη, ὁ Πρεσβύτερος, ζωγράφος ἐξ Ἀρητίου, περὶ τὰ τέλη τῆς Π' ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας, ἀπεικόνισεν ἐν τῇ Παλαιᾷ Μητροπόλει (Duomo Vecchio) τῆς πατρίδος αὐτοῦ τὴν Πτωσὶν τῶν ἀποστατῶν ἀγγέλων. Ἄλλ' ἐξ υπερβάλλοντος εὐσεβείας ζήλου παρέστησε τὸν ταλαίπωρον Ἐωσφόρον, τοσοῦτον εἰδεχθῆ καὶ ἀπαίσιον, τοσοῦτο τὴν μορφήν φρικαλέον καὶ ἀποτρόπαιον, ὥστε αὐτὸς οὗτος ὁ ζωγράφος κατελήφθη ὑπὸ τρόμου ἐκ τῆς θέας τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης ἐγένετο μελαγχολικὸς καὶ περιδεής· ἐβλεπεν ἀδικήτως ἐν ὄνειρῳ τὸν Δαίμονα, περιβεβλημένον ὄφεις, ἀποπνέοντα φλόγας καὶ λέγοντα αὐτῷ ἀπειλητικῶς: «Δέν μου λές, καλέ μου, πού με εἶδες καὶ με παρέστησες τέτοιον; ἐγὼ θὰ σου δείξω, κακοῦργε.» Καὶ ἐσαλεύθησαν αἱ φρένες τοῦ ἀτυχοῦς ζωγράφου, θῦμα τοῦ εὐσεβοῦς αὐτοῦ ζήλου γενομένου. Ὁ πολύτροπος πρίγκιψ τοῦ Ταυεράν δὲν εἶχεν εἰσέτι γεννηθῆ, ἵνα δογματίσῃ ὅτι «ὁ πολὺς ζήλος βλάπτει.»

Ε. Κ. ΑΣΗΠΙΟΣ

ΦΡΥΝΗ

ΤΟ εὐτυχὲς μόνον ἔταν κατέκτα. Ἐγνώριζε καλὰ πού ἐγκραται ἡ βασιλεία τῆς γυναικός. Ἦτο ἱκανὴ εἰς μίαν στιγμὴν νὰ ἐγείρῃ περὶ ἑαυτὴν κονωρτόν θριάμβου, νὰ σύρῃ εἰς τοὺς πόδας

τῆς τοὺς ἰσχυροτέρους χαρακτηῖρας, με τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς αὐτὴ ἡ ἰδία συνέτριβε τὰ εἰδωλα καὶ τοὺς βωμοὺς ἐφ' ὧν ἐσώρευον τὰ ὄψα των οἱ τετραμέννοι θαυμασταὶ τῆς.

Ἡ φύσις ἐμεγαλοῦργησεν, ἐξηγνέθη ἐν τῇ πλαστικῇ τοῦ σώματός τῆς. Ἡσέλγουν ἐπὶ τῶν παρεῖων τῆς τὰ χρώματα καὶ αἱ γραμμαὶ τῆς σαρκὸς ἐκαμπυλοῦντο εἰς τῶν κινήσεων τοὺς φρικασμούς. Ἦτο ἀπὸ τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα πλάσματα τὰ ὅποια τὸ κάλλος ἠδύνατο νὰ ἐπιδείξῃ ὡς τὴν ἐκφρασίαν τῆς τελειότητος. Πόσοι δὲν παρήλθον λιπόθυμοι ὑπὸ τῶν ὀμμάτων τῆς τὸ δίδυμον πῦρ, πόσων δὲν ἐποδοπάτησε τὴν ἀνδροκίην ἀξιοπρέπειαν, πόσοι δὲν ἐκοιμῶντο με ἐν ὄνειρον τοῦ ἔρωτος τῆς καὶ δὲν ἀφυπνίζοντο με ἕνα παγετὸν διαφεύσεως!

Ἄλλ' αἱ ἰδιοτροπίαι τῆς φύσεως σταματῶσιν μόνον εἰς τὰς ἰδιοτροπίαις τοῦ πνεύματος. Τὸν χάλυθα τῆς ἀκάμπτου θελήσεώς τῆς ἐλύγισε τὸ πῦρ τῆς σκέψεως, τὸν σάλον τῆς φιλαρεσκείας τῆς κατηύνασεν ἢ ἐπιβολὴ τῆς Δόξης, ἥτις θὰ ἔστερε γρήγορα τὴν δραματικὴν ἰδιοφυίαν τοῦ φίλου τῆς. Καὶ ὅταν ἠγνοήθησεν, καὶ ἐκεῖνος ἐξέχυνεν ὄλους τοὺς θησαυροὺς τῆς λυρικῆς εὐγλωττίας του, ἐκείνη με μειδιάματα ἤμειβε τοὺς πόνους του καὶ με ὀφθαλμοβολὰς ὄξυνε τοὺς ἐνθουσιασμούς του καὶ ἐδέχετο τὰς ἐκφράσεις του, ὅπως ἐδέχετο τοῦ κυναρίου τῆς τὰς θωπειάς.

Ἠθέλησε μίαν ἡμέραν νὰ φανῇ εἰλικρινής. —Τὸ ἐσυλλογίσθης λοιπὸν καλὰ; Τοῦ εἶπε μετὰ περισσῆς ἀδιαφορίας, ἐξηπλωμένη ἐπὶ ἀναπαυτικοῦ κλιντήρος. Νομίζεις ὅτι ἡ καρδιά μου, αὐτὴ ἡ τόσον ἐλαφρὰ, θὰ ἠμπορήσῃ νὰ ἀπομονωθῇ ἀπὸ τὸ σῆγος τῶν αἰσθημάτων, ἀπὸ τὸν βόμβον τῶν λατρευτῶν, καὶ νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν παλμόν, εἰς ἕνα μόνον τρεπάρι; Τὸ συλλογίζομαι καὶ μοῦ ἔρχεται νὰ γελάσω.

—Καὶ ἐμὲ νὰ ἀκρύσω. Θαυμάσια! Ἐχεις αὐτὰς τὰς ὠραίας ἰδέας καὶ ἐν τούτοις ζητεῖς ἀφοσίωσιν, ζητεῖς θριάμβους, ἔρωτας εἰλικρινεῖς. Τοιαύτη φιλαρεσκεία ὡσὰν τὴν ἰδικὴν σου, τοιαύτη ἀντίληψις παραπαλοῦσα τοὺς ἔρωτας μόνον Μαινάδα ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ, ὄχι ἀβρὰν ὡσὰν ἐσὲ κόρη, ὄχι ῥόδον τόσον αἰθέριον.

—Αὐτὰ εἶναι ποιήσεις καὶ ἐγὼ εἶμαι μία πραγματικότης. Ἐχω τὸ φῶς, ἔχω καὶ τὰς κηλίδας. Ἄλλ' εἶμαι εὐχαριστημένη διότι τὸ πρῶτον εἶναι τόσον πολὺ, ὥστε νὰ καλύπτῃ ἐντελῶς τὰς δευτέρας.

- Εἰς τοὺς τυφλοὺς ἀπὸ ἔρωτα.
- Ὅπως σέ.
- Ὅπως ἐγὼ μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς.
- Ὡστε μετεβλήθης τώρα;
- Ποτέ! Εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος καὶ ἡ τιμὴ συνθηκολογίας δὲν δέχεται. Σε ἀγαπῶ, καὶ ἂν λέγω πικρὸν λόγον, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς υπερβολικῆς ἀγάπης. Ἀλλὰ σὲ θέλω ἀποκλειστικῶς ἰδικὴν μου.

—Δηλαδή θέλεις ἐν ξέανον, σὰν τὰ ἀρχαῖα διὰ τὰ εἰδωλολατρικά σου ἐνστικτα.

—Ἐὰν δὲν σ' ἐγνώριζα, θὰ τὸ ἀπῆτουν. Ἄλλ' ἡ ἀποκλειστικότης, τὸ γνωρίζω, εἶναι διὰ σὲ εἰρκτὴ, εἶναι θάνατος.

—Αὐτὰ τὰ λέγεις διότι εἶσαι πολὺ ζηλότυπος. Καὶ δὲν ἔχεις ἄδικον. Εἶμαι, τὸ αἰσθάνομαι, πολὺ εὐμορφή. Ἐχω πειρασμούς, ὅπως σὺ ἔχεις ἐμπνεύσεις· εἶμαι ἐπικίνδυνος, ὅσον σὺ χαριτωμένος με τὸ φιλοσοφικὸν αὐτὸ ὕφος σου.

Καὶ ἐγέλασεν. Ἐν τῇ ἀδιαφορίᾳ ἐκείνη μόνον ὁ γέλως τῆ ἔμενεν.

—Ἐπὶ τέλους, ἐξηκολούθησε, δέχομαι τὸν ἔρωτά σου, σοῦ ὑπόσχομαι ἔρωτα καὶ ἐγὼ, ἀλλ' ἄνευ ὄρων. Εἶναι πολὺ τὸ νὰ σὲ ἀγαπῶ. Ἀρκέσου, Στέφανε, νὰ ἀγαπῶ τὸ πνεῦμα σου.

—Τὸ ἀγαπᾷς ἀπὸ ἐγωισμὸν, διότι σὺ τὸ ἐμ. πνέεις. Εἶναι ἡ ἀγάπη σου αὐτὴ, μίᾳ ἐπέκτασις τῆς φιλαρεσκείας σου. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ σὲ ἀναπαρστήσῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν ἡρωϊδα συγχρόνου δράματος, δραματικώτερον δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ εὕρω. Θὰ ὑποστῶ ὅλας τὰς πικρίας τῆς μετὰ σοῦ ἀναστροφῆς, θὰ παλαίσω μαζὺ σου, ἀλλὰ θὰ κερδίσω τούλάχιστον ἕνα στέφανον ἄφνης....

—Στέφανον τόσῳ μεγάλον, ὥστε νὰ καλύψῃ καὶ τὸ ἰδικόν μου τὸ μέτωπον.

Ἐγέλασε διὰ τὸ λογοπαίγνιον, ἀνεκλαδίσθη καὶ—καταφύγιον ὅταν ἡ καρδία της ἤθελε νέαν σκηνογραφίαν ἔρωτος, νέα πρόσωπα, νέα θυμιάματα—ἐχασμήθη.

— Ἀριστὰ εἶπαμε, τοῦ λέγει μὲ ἕνα ἀργὸν τόνον φωνῆς. Πήγαινε νὰ ἡσυχάσῃς ἂν θέλῃς.

— Ἄλλ' ἕνας ἐρωτευμένος δὲν ἐπιθυμῆ τὸ τέρας τῆς χαρᾶς τόσο γρήγορα. Δι' ἐμὲ ἡ αὐριανὴ ἡμέρα, ἂν μ' εὗρισκε δίπλα σου, θὰ μ' εὗρισκε θνήσκοντα ἐξ ἡδονῆς.

— Προδίδει ὕλισμόν ὁ πόθος σου. Σοῦ τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε. Σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω. Δὲν μὲ γνωρίζεις καλά. Ἄν μὲ ἐγνωρίζεις...

— Ὅχι δὲν πρέπει νὰ τὸ λέγῃς σὺ αὐτὸ. Θέλεις νὰ ψυχράνῃς τὸν πόνον μου. Ἄλλὰ μάθε το, Ἐρατώ. Ὁ πόνος αὐτὸς εἶναι ἀκοίμητος, εἶναι τόσο μέγας, ὅσο μέγα εἶναι καὶ τὸ πείσμα μου.

— Πείσμα θανάσιμον. Μὴ ὀμιλεῖς περὶ πείσματος. Μοῦ ἐνθυμίζει μίαν καταστροφήν.

— Τῆς ὁποίας εἶσαι, δὲν ἀμφιβάλλω, ὁ ἠθικός αὐτουργός.

— Δὲν τὸ κρύπτω. Ἄν θέλῃς μάλιστα νὰ διδαχθῆς, ἄκουσε.

Καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι μεγάλου καθρέπτου ἕν βλέμμα παραταταμμένον, ἐνῶ σκια ἀνησυχίας διεσχύνετο ἐπὶ τῆς μορφῆς της, ὡς νὰ ἔθετε τὸν δάκτυλον ἐπὶ θερμῆς πληγῆς. Ρίπτουσα τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ καθρέπτου ἤθελε νὰ ἴδῃ μετὰ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς καὶ τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον· ἀλλ' ὁ καθρέπτης ἐδείκνυε μόνον τὴν σαρκίνην ὑπόστασιν, ἀντηγάκλα μόνον τοῦ κάλλους τὸ φῶς· ἠδυνάτει ν' ἀποδώσῃ καὶ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως, τὰς σκιάς ἀπὸ τὰς ὁποίας παρηκολουθεῖτο ἡ φιλαρέσκειά της.

— Πῶς περνοῦν, ἤρχισε μὲ κάποιαν δυσθυμίαν, τὰ ἔτη γρήγορα. Δύο ἔτη...

— Δύο αἰῶνες διὰ μίαν καλλονήν.

— Δύο θάνατοι δι' ἕνα ἔρωτα. Σὺ εἰλεπες τότε, μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν. Μεταξὺ τῶν διαφόρων θαυμαστῶν μου ἦτο καὶ ἕνας χλωμός νέος, μὲ χαρακτηριστικὰ πολὺ λεπτά, ἀλλ' ἄτολμος, νευρικός, ἄπειρος τῶν κοινωνικῶν σκοπέλων. Ἐβλεπα τὸν εὐθραυστον ἐκείνον ὀργανισμόν παραλύοντα ἐξ αἰτίας μου. Τὸν ἐλυπήθην καὶ τὸν ἀφῆκα νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἤμην ἰδικήτου. Ἐρως φιλανθρωπίας... Εἰς κάθε μειδιάμ᾽ μου, ἐκεῖνος ἐλάμβανεν αἴφνης ζωὴν. Εἰς τὸ βλέμμα του, τὸ ὁποῖον συχνὰ ὕγραίνετο μὲ ἕν κύμα χαρᾶς, ἐβλεπα νὰ λάμπῃ ἀκτίς ὑπερφανεῖας. Μὲ πόσῃν χαρὰν θὰ κατεπάτει ὅ,τι ἱερὸν διὰ νὰ ἀναπαύσῃ ἐπὶ ἡμίσειαν ἔστω ὦραν τὴν κεφαλὴν, τὴν ὠχρὰν ἐκείνην κεφαλὴν, εἰς τὴν ἀγκάλῃν μου... Ἄλλ' ἄνηκε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν σχολὴν τῶν ἀποκλειστικῶν. Ἐγὼ φυσικὰ ὠμίλου μὲ τὸν ἕνα, ἐβλεπα τὸν ἄλλον, ἐγελοῦσα. Ἦσαν πολλοὶ οἱ περιστοιχίζοντες καὶ ἦτο πολὺς ὁ ὄργανός της ἡλικίας μου. Δεκα ἑπτὰ ἔτων... Ἦθελες καλογοραῖα σεμνοτυρίαν ἐν μέσῳ ὀμίλου διαδόλων; Αὐτὸ τὸν ἐδαμνόνιζε καὶ ὁμοῦ τὴν ὠχρὰν ἐκείνην κεφαλὴν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισα νὰ τὴν συμπαθῶ. Ποῖος ἤξεύρει ἂν μέχρι τέλους δὲν ἀκτίσχειν.

Ἄλλὰ τὰ νεῦρα ἐκυριάρχουν τοῦ λογισμοῦ του. Οἱ δισταγμοί, ὡς ὄφει, περιέζωνον τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἐνῶ ἐδίψα αἷμα, ἐβρέχετο ἐν τούτοις ἀπὸ ἰδρώτα ἀγωνίας. Εἰς λόγος μου πρὸς οἰονόηποτε ἄλλον, ἦτο καὶ μία ἀτονία τοῦ παλμοῦ τῆς καρδίας του, κάθε μειδιάμ᾽ μου ἐν νέφος δι' αὐτὸν μελαγχολίας, κάθε βλέμμα μου ἄκακον ἢ καὶ ἀπλῶς περιέργον, εἰς ἠθικός θάνατος. Τὸν ἐβλεπα νὰ τήκεται, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἤμουν τὸ κατάλληλον πρόσωπον νὰ παίξω ρόλον ἱατροῦ εἰς τοιαύτην ψυχικὴν διατάραξιν. Τοῦ εἰλεπεν ἡ ἰσχὺς τῆς σκέψεως. Τῷ ἐξηγήθην μίαν δύο φορές, τὸν ἐβεβαίωσα ὅτι ὄλην μου τὴν εἰλικρίνειαν τὴν ἐφύλαττα δι' αὐτὸν καὶ μόνον—βλέπετε εἰς ποῖον σημεῖον ταπεινώσεως ἐφθάσα—ἀλλ' αὐτὸς τίποτε δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ· τὸν ἔτρωγεν ἡ ὑπόψια καὶ ἐφθινεν, ἐφθινεν....

Ἐνα πρῶτ' ἦλθεν εἰς τὸ σπῆτι· ἤμουν μόνῃ· μὲ μίαν ἀλλόκοτον, ὀργίλην ἀστραπήν εἰς τὸ βλέμμα, ἄνευ περιστροφῶν, ἐζήτησε νὰ μὲ φιλήσῃ... Ἄ! ἦτο πολὺ. Δὲν μοῦ εἶχε προτείνῃ κανεὶς ἕως τότε τέτοιο πρᾶγμα καὶ δὲν ἤθελα νὰ κάμω ἀρχὴν. Σοῦ εἶπα, ἤμουν μόλις δεκά ἑπτὰ ἔτων.

Ἐγνωρίζα ὅτι τὸ φίλημα εἶνε ἡ ἀ' πρᾶξις τῆς κωμωδίας ἢ τοῦ δράματος, τὸ ὁποῖον παίζεται κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς βᾶρος τοῦ ἔρωτος. Μὲ τὸ φίλημα θὰ ἐπήρχετο φυσικὰ ὁ ἐναγκαλισμός, ὅ,τι ἄλλο θέλεις, ὅ,τι φανερὰ πλέον ὑπέσχετο ἡ ἀστραπή ἐκείνη τοῦ βλεμματός του, ἡ ὁποία ἐνέκλειεν ἄγριον πόθον, μίαν ἔκτακτον ἀποφασιστικὴν. Τοῦ τὸ ἠνῆθην γελῶσα. Τὸ γέλιο μου ἠξήθησε τὸ πείσμα του, ἐδηλητήριασε τὸν ἔρωτά του καὶ μὲ ἀπεκάλεσε Φρύνην. Δὲν ἠθέλησα νὰ ἐπιταχύνω τὴν καταστροφήν του, διότι τὸν ἐβλεπα ὅλον ἐν νὰ σθῆν καὶ εἰς πικρὸς λόγος μου, μία ἐξῶσις ἐκ τοῦ ὄματιού, ἦν ἀπήγει ἡ φιλαρέσκειά μου, θὰ τὸν ἐφόνευε. Τοῦ εἶπα ὅτι ἀφοῦ εἶμαι Φρύνη καλὰ θὰ κάμῃ νὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ γελῶ μὲ τοὺς βλάκας ποῦ μὲ περιστοιχίζου.

Καὶ ἔφυγεν· ἔκτοτε δὲν τὸ ξαναεἶδα πλέον.

— Διότι σὲ ἐμίσησε...

— Ὅχι· διότι ἠτύκονθησε σφίγγων ἐπὶ τοῦ στήθους του τὰ τεμάχια μιᾶς ἐπιστολῆς μου, τὴν ὁποίαν μὲ πολλὴν ἐπιμονὴν κατώρθωσε νὰ πάρῃ ἀπὸ μίαν φίλην μου, μάλιστα ἔφυγεν ἀπὸ τὸ σπῆτι.

Ἐσκοπέυεν εἰς τὴν καρδίαν—ἂν καὶ ἔπταιεν ὁ νοῦς—καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐκηδεύθη. Ἐγὼ δὲν ἤξευρα τίποτε, διότι ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἕνα ἄλλος φίλος μου ἐκαμανεῖς ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν μου μὲ εἶχεν ὕβρισει διὰ μιᾶς ἐπιστολῆς καὶ

ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἐκλαυσα ἀπότου ἤρχισα νὰ παίζω μὲ τοὺς ἄνδρας. Εἶχα κλεισθῆ εἰς τὸ δωμάτιόν μου μελετῶσα ἐκδίκειν, ὅταν ἔμαθα τὴν αὐτοκτονίαν. Εἶχε δεχθῆ πλέον ὁ δυστυχῆς φίλος μου τὸ χάσμα τοῦ νεκροθάπτου. Τὰ δάκρυα τὰ ὁποία ἔχυσα διὰ τὰς ὕβρεις μὲ εἶχον ἐξαντλήσῃ καὶ δὲν ἔμεινε κανὲν δάκρυ διὰ τὸν τάφον τοῦ αὐτοκτόνου. Ὀλίγιστοι ἔμαθαν ὅτι ἠτύκονθησε χάριν ἐμοῦ.

Παρήλθον ὀλίγα δευτερόλεπτα σκέψεως καὶ ἐξηκολούθησεν.

— Ἄ, ἦτο εὐγενῆς ὕπαρξις! Τὰ διαφανῆ χαρακτηριστικὰ του, ἡ συστολή του, τὸ ἀναποφασιστὸν, ὁ μυστικὸς του ἔρωτος, αὐτὴ ἡ τελευταία ἐπιστολή του, ἐδείκνυον μίαν ὑπαρξιν λεπτεπίλεπτον... Νὰ ἴδῃς, μοῦ φαίνεται πῶς ἐδῶ κάπου εἶνε τὸ γράμμα ποῦ μοῦ ἀφῆκε πρὶν αὐτοκτονήσῃ...

Ἠγέρθη, καὶ ἡ ἐσθῆς ἐσύρθη περὶ τοὺς πόδας της μὲ ἕνα θεοῦν προκλητικώτατον.

Ἐπλησίασεν εἰς ἕν κορυφώτατον ἐξ ἐβένου τραπέζι καὶ μὲ ἕν μικροσκοπικὸν κλειδί ἤνοιξε τὸν σύρτην. Κύμα ἀρώματος, ὁσμὴ ἐμπνεύουσα μελαγχολίαν θανάτου, προσέβαλεν ἀμφοτέρους.

— Τί μυρωδιά... Εἶνε τὸ θυμιάμα τῶν παιδιῶν μου ἐρώτων.

Εἶπεν, ἐνῶ ἀνεσκόλευε φακέλλους χρωματιστοὺς, κομψοὺς, ἀρωματισμένους, τόσα μικροσκοπικὰ, μυστικὰ μνημεῖα αἰσθημάτων σεσθενῶν.

Ἐῦρε τὴν ἐπιστολήν καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν φίλον της. Αὐτὸς καταπεπληγμένος ἀπὸ τὴν τραγικὴν ἐκείνην ἱστορίαν, τὴν ἔλαβε μὲ πολλὴν βαρυθυμίαν καὶ πρὶν ἢ ἀναγνώσῃ τὸ περιεχόμενον, ἔσπευσε νὰ ἴδῃ τὴν ὑπογραφήν. Βαθεῖα συνέσπασε τὸ πρόσωπόν του ἐκπληξίς. Ἄπεπειράθη νὰ ἐγεροθῆ· δὲν ἠδυνήθη.

— Ὁ Νίκος! Αὐτὸς, αὐτὸς εἶνε. Τὸ παιδί τῆς ἀδελφῆς μου. Τώρα ἐννοῶ... Τώρα ἐξηγεῖται ὁ θάνατός του, τὸ μυστήριον αὐτό.

Δὲν ἀπέσπασε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τὴν ὑπογραφήν.

— Ὡστε σὺ ἦσο ἡ Φρύνη, διὰ σὲ ἐχάθη!

Ἐκείνη δὲν ἔχασε τὴν ψυχραιμίαν της. Τοιαῦται τρικυμῖαι ἦσαν συνήθειαι.

— Στέφανε, ἐψιθύρισεν ἱκετευτικῶς.

— Εἰς τὰ αὐτὰ λοιπὸν δίκτυα ζητῶ νὰ ἐμπλακῶ, τὴν αὐτὴν τύχην καὶ δι' ἐμὲ παρασκευάζεις, τὸν αὐτὸν θάνατον ὀνειροπολεῖς.

— Ὅχι, διέκοψε μὲ ἀφράστου γλυκύτητος μειδιάμα. Μείνε. Ἐκτοτε πέρασαν δύο ἔτη...

— Ἀγαθὴ, ἐτελειοποιήθη.

— Μὴ μὲ ἀδικεῖς, Στέφανε.

Καὶ ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν, καὶ κόλασις πειρασμῶν ἐπλήρωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς της.

— Σοῦ διηγήθην τὸ ἐπεισόδιον αὐτό...

— Δολοφονίαν...

— Ἐστὼ· διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ποῦ ἡ ἀπο-

ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἐκλαυσα ἀπότου ἤρχισα νὰ παίζω μὲ τοὺς ἄνδρας. Εἶχα κλεισθῆ εἰς τὸ δωμάτιόν μου μελετῶσα ἐκδίκειν, ὅταν ἔμαθα τὴν αὐτοκτονίαν. Εἶχε δεχθῆ πλέον ὁ δυστυχῆς φίλος μου τὸ χάσμα τοῦ νεκροθάπτου. Τὰ δάκρυα τὰ ὁποία ἔχυσα διὰ τὰς ὕβρεις μὲ εἶχον ἐξαντλήσῃ καὶ δὲν ἔμεινε κανὲν δάκρυ διὰ τὸν τάφον τοῦ αὐτοκτόνου. Ὀλίγιστοι ἔμαθαν ὅτι ἠτύκονθησε χάριν ἐμοῦ.

Παρήλθον ὀλίγα δευτερόλεπτα σκέψεως καὶ ἐξηκολούθησεν.

— Ἄ, ἦτο εὐγενῆς ὕπαρξις! Τὰ διαφανῆ χαρακτηριστικὰ του, ἡ συστολή του, τὸ ἀναποφασιστὸν, ὁ μυστικὸς του ἔρωτος, αὐτὴ ἡ τελευταία ἐπιστολή του, ἐδείκνυον μίαν ὑπαρξιν λεπτεπίλεπτον... Νὰ ἴδῃς, μοῦ φαίνεται πῶς ἐδῶ κάπου εἶνε τὸ γράμμα ποῦ μοῦ ἀφῆκε πρὶν αὐτοκτονήσῃ...

Ἠγέρθη, καὶ ἡ ἐσθῆς ἐσύρθη περὶ τοὺς πόδας της μὲ ἕνα θεοῦν προκλητικώτατον.

Ἐπλησίασεν εἰς ἕν κορυφώτατον ἐξ ἐβένου τραπέζι καὶ μὲ ἕν μικροσκοπικὸν κλειδί ἤνοιξε τὸν σύρτην. Κύμα ἀρώματος, ὁσμὴ ἐμπνεύουσα μελαγχολίαν θανάτου, προσέβαλεν ἀμφοτέρους.

— Τί μυρωδιά... Εἶνε τὸ θυμιάμα τῶν παιδιῶν μου ἐρώτων.

Εἶπεν, ἐνῶ ἀνεσκόλευε φακέλλους χρωματιστοὺς, κομψοὺς, ἀρωματισμένους, τόσα μικροσκοπικὰ, μυστικὰ μνημεῖα αἰσθημάτων σεσθενῶν.

Ἐῦρε τὴν ἐπιστολήν καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν φίλον της. Αὐτὸς καταπεπληγμένος ἀπὸ τὴν τραγικὴν ἐκείνην ἱστορίαν, τὴν ἔλαβε μὲ πολλὴν βαρυθυμίαν καὶ πρὶν ἢ ἀναγνώσῃ τὸ περιεχόμενον, ἔσπευσε νὰ ἴδῃ τὴν ὑπογραφήν. Βαθεῖα συνέσπασε τὸ πρόσωπόν του ἐκπληξίς. Ἄπεπειράθη νὰ ἐγεροθῆ· δὲν ἠδυνήθη.

— Ὁ Νίκος! Αὐτὸς, αὐτὸς εἶνε. Τὸ παιδί τῆς ἀδελφῆς μου. Τώρα ἐννοῶ... Τώρα ἐξηγεῖται ὁ θάνατός του, τὸ μυστήριον αὐτό.

Δὲν ἀπέσπασε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τὴν ὑπογραφήν.

— Ὡστε σὺ ἦσο ἡ Φρύνη, διὰ σὲ ἐχάθη!

Ἐκείνη δὲν ἔχασε τὴν ψυχραιμίαν της. Τοιαῦται τρικυμῖαι ἦσαν συνήθειαι.

— Στέφανε, ἐψιθύρισεν ἱκετευτικῶς.

— Εἰς τὰ αὐτὰ λοιπὸν δίκτυα ζητῶ νὰ ἐμπλακῶ, τὴν αὐτὴν τύχην καὶ δι' ἐμὲ παρασκευάζεις, τὸν αὐτὸν θάνατον ὀνειροπολεῖς.

— Ὅχι, διέκοψε μὲ ἀφράστου γλυκύτητος μειδιάμα. Μείνε. Ἐκτοτε πέρασαν δύο ἔτη...

— Ἀγαθὴ, ἐτελειοποιήθη.

— Μὴ μὲ ἀδικεῖς, Στέφανε.

Καὶ ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν, καὶ κόλασις πειρασμῶν ἐπλήρωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς της.

— Σοῦ διηγήθην τὸ ἐπεισόδιον αὐτό...

— Δολοφονίαν...

— Ἐστὼ· διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ποῦ ἡ ἀπο-

κλειστικότης ὀδηγεῖ ὅταν ἄγῃ κανεὶς ἡλικίαν δεκά ἑπτὰ ἔτων...

— Ἄ, ὥστε ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι νὰ πάθω τέτοιο κακό... εἶπε πικρῶς μειδιῶν ὁ Στέφανος, μαλαχθεὶς ἀπὸ τὴν ἱκετευτικὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου της.

Ἐκείνη ἀνέλαθεν εὐθὺς τὴν κυριαρχίαν της καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν εἰρωνεύθῃ.

— Τί νὰ φοβηθῆς, ἀφοῦ ἄλλως πε τὰ χαρακτηριστικὰ σου δὲν εἶνε καθόλου... διαφανῆ, ὅπως τοῦ Νίκου.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Στέφανος ἔδοξε μάζε πάλιν. Τὸν εἰλκυεν ἡ Σειρήν, ἡ μαγγανεία τῶν βλεμμάτων, ἡ ἀπαλότης τῶν χειλέων. Τὸν ἀπεγοήτευεν ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀξιοθρόνητος τύχη τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ἐκυμαίνετο μεταξὺ σφριγηλῆς σαρκῆς παρθένου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀκόμη ἐμαίνετο ἡ ζωὴ, ὠρχίζετο ἡ φλόξ τῆς εὐφυΐας—καὶ μιᾶς σκιάς, ἐνός ὠχροῦ πτώματος, τὸ ὁποῖον ἐσῆπετο ἐν μέσῳ σιωλήκων. Τὸ μαρτύριον ἡδονῆς γυναικῆς δολοφόνου τὸν εἰλκυεν, ὁ πόνος καρδίας νεκρωθείσης δι' ἐν φίλημα, ὄχι καὶ πολὺ σπάνιον κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν, τὸν ἐσπάρασεν. Ἡ καρδία, ἐφέρετο πρὸς τὴν Φρύνην. Ὁ νοῦς, πρὸς ἕνα λησμονημένον τάφον... Καὶ ταλαντευόμενος ἔφυγεν.

Ἄλλ' ἡ σηπεδὼν τοῦ τάφου ἐνίκησε τὸ θέλητρον τῆς ζωῆς. Τὴν ἐπομένῃν ἡ Ἐρατώ μόλις ἠγέρθη τῆς κλίνης, τῆς μαλακῆς καὶ παλλεύκου κλίνης, ἐν ἣ ἀνεπαύετο τὸ ἀριστούργημα ἐκείνο τῆς πλαστικῆς, ἔλαβε μίαν ἐπιστολήν.

Ἦτο τοῦ Στεφάνου.

α' Ἐνίκησα—ἔγραψε—τὸν πόθον ἐνός φίληματος τὸν πειρασμὸν ἐνός ἐναγκαλισμοῦ. Αἰσθάνο-

A. VALENTINI. 'Ο μοναχός.

θροῦν ἐπλησιάζατε κ' ἐβλέπατε ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὄμον του, καὶ ἀνεγινώσκατε ἐπὶ τοῦ χάρτου τοὺς ὡραίους στίχους τοὺς ὁποίους ἐχάραττε διὰ σὰς καὶ τοὺς ὁποίους ἀντήμοιθεν ἐξαφνικὸν φίλημα ἐπὶ τῶν χειλέων του.—'Ω! τὰ μαντεύω ὅλα, τὰς ἀπελπισίας, τοὺς πυρετούς, τὰς ἡδονάς, τὰς ὁποίας ἐδιπλασίαζεν ὁ κίνδυνος· καὶ σὰς ζηλεύω δι' αὐτά, καὶ θέλω νὰ σὰς ἐκδικηθῶ.

PENEIA

Λοιπὸν διὰ νὰ ἐκδικηθῆτε, εὗρητε βασανιστήριον ἀλγεινότερον ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑποφέρω. Ἐξηλεύσατε τὴν τύχην μου, ἀληθινά; Ἀκούσατε λοιπὸν, πῶς ἔμαθα τὸν θάνατόν του. Χθὲς τὸ βράδυ ἡμίγυμος ὁ υἱός μου εἰς τὸ πλάγι μου, ἔμπρὸς εἰς τὴν ἀναμμένην ἐστίαν μου, ἔκαμνε τὴν προσευχὴν του. Ὁ σύζυγός μου καθήμενος πλησίον μου ἐκύτταζε μίαν ἐφημερίδα ἀφρημένος. Ποῖος λοιπὸν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τὸν κρυφὸν μου τρόμον; Καὶ ποῖος θὰ ὑπώπτευεν, ὅ,τι τότε συγκεχυμένως ἠσθανόμην, ὅτι ἐξεψυχούσε μακρὰν μου ὁ φίλος μου; Ἐσιωπώμεν.— Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἐκτύπησαν δέκα, λέγω τρέμουσα: «Τί λέγουν, εἶνε καλλίτερα ὁ ποιητής, περὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψαν, ὅτι ἠσθένει;» Καὶ ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, σχεδὸν ἀποκοιμισμένος πλέον, ἐξεδίπλωσε πάλιν τὴν ἐφημερίδα διὰ νὰ τὴν διαβάσῃ. Ἐγὼ ἔμετροῦσα τοὺς ἰσχυροὺς παλμούς τῆς καρδίας μου, ὅταν ἡ ἡρεμία καὶ διαίτη φωνὴ του λέγει ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός: «Ὁ ποιητής σου ἀπέθανε τὴν νύκτα!» Ἡ προσπά-

θεῖά μου διὰ νὰ συγκρατηθῶ—ἀκούετε, κυρία;— ἦτο τόσο βιαία, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ συντρίψω τὰ χεράκια τοῦ υἱοῦ μου· τὸ καὶ μὲν ἐκύτταζε φρεσισμένο καὶ μὲ πικρὸν παράπονόν μου εἶπε: «Διατί μὲ κάνεις νὰ πονῶ, μητέρα μου;»

ΒΕΡΘΑ

Καὶ σκληρότερα ἂν ὑπεφέρατε, τί μὲ μέλλεις; Ἦρριζε πλέον ἡ τιμωρία. Τὴν κραυγὴν τοῦ πόνου ἔπρεπε νὰ τὴν καταπνίξετε. Ἀπὸ τὸν πόνον του καὶ αὐτὸς ἀπέθανε, θλιμμένος καὶ κατάρματος καὶ κυττάζοντας ἀναμφιβόλως μὲ παράπονόν αὐτὴν τὴν θύραν, ὅπου τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἐφάνητε.

PENEIA

Εἶσθε ἀμειλικτος διὰ τὴν ἐχθρὰν σας. Καλά. Κτυπάτε, βασανίζετε, καλύψατέ με ἀπὸ ἀτιμίαν! Ἐν τούτοις θὰ εἶσθε πάντοτε δυστυχῆς, διότι ἐνοήσατε πῶσον τὸν ἠγάπων.

ΒΕΡΘΑ

Δὲν τὸν ἠγάπησα λοιπὸν ἐγὼ, ἢ περισσότερον βασανισμένη; Ἡ ὁποία ἐπὶ δέκα ἔτη ἐπερίμενα ματαίως ἀνύπανδρη;—μάλιστα!—δέκα ἔτη τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ μὲ κλείσουν καὶ νὰ μὲ σκληρύνουν τὴν καρδίαν! Δὲν τὸ κατώρθωσαν ὅμως, κυρία. Χωρεῖ ἀκόμη εἰς τὴν καρδίαν μου εὐσπλαγγνία καὶ θὰ σὰς φεισθῶ, ἀφοῦ μὲ νομίζετε ὅπως ἀνάσθητον. Σὰς φθάνει ἢ περιφρόνησις. . . Ὅχι! Σὰς κρίνω ἀπὸ πολὺ ὑψηλότερα. Διότι ἐγὼ εἶμαι τὸ Καθῆκον καὶ σὺ εἶσθε τὸ Ἀμάρτημα. Ἡ ἀγάπη σας, λέγετε, ἀψήφισε τὰ πάντα χάριν αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς μὲ τὴν ἀγάπην εἰς τὴν καρδίαν ἀπέθανεν. Ἐγὼ θὰ τὸν ἔσωζα. Τὸν καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑπετάσσετο εἰς τὸν ἔρωτά σας τὸν τρικυμιώδη, ἐγὼ ἐκράτουν τὴν χεῖρα μου ἐτοιμὴν διὰ νὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ διὰ τὸ μέτωπόν του, τὸ γυμνὸν ἀπὸ τὴν πνοὴν τοῦ θανάτου, τὸ στήθος μου, καταφύγιον εἶχα γαλημιῶν, σταθερὸν, ὡσὰν λιμένα. Ἀλλὰ τὸν ἐκρατήσατε εἰς τὴν ὀλεθρίαν αὐτὴν πρωτεύουσαν.— Ἄ! δίχως τὴν φιλοδοξίαν, δίχως τὸν ἔρωτα, δίχως τὰλλα, ἢ ποιήσις δὲν θὰ ἤρχετο ἴσως σήμερα πενηθησοῦσα νὰ ρίψῃ ἄνθη εἰς τὸ φέρετρόν του ἐπάνω...— Ἄλλ' ἐπὶ τέλους θὰ ἐζῆ καὶ ὡς χελιδὼν φρίσσοις θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα μ' ἐν πτερύγισμα, καὶ θὰ εὗρισκεν ἐκεῖ τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν τὴν ἀφανῆ, τὴν ἀγροτικὴν. Ἐτελείωσα· τώρα, κυρία, φύγετε.

PENEIA

Ἄλλ' ὄχι!—Τὸν ἠγάπων, ὅπως σὺ, περισσότερον ἴσως, ὡς ὁ ἱερεὺς τὸν θεὸν του, ὡς ὁ σκύλος τὸν κύριόν του. Δι' αὐτὸν θὰ ὑπέμενα τὰ πάντα, καὶ ἀτιμίαν καὶ πῆναν. Τὸν ἠγάπων περισσότερον ἀπὸ σὰς, σὰς λέγω!... Ἀλλοίμονον! Ἐνθυμοῦμαι ὅταν, θέλων νὰ μὲ ἀπατήσῃ μὲ γενναῖον ψεῦδος, μὲ ἐφίλει τὰ χεῖρα, λέγοντάς μου ὅτι εἶνε εὐτυχῆς. Ἐγὼ τὸν περιέβαλλον

J. LEEEMPOELS. 'Ονειροπόλησις.

GEOFFROY. Εἰς τὸν ὀδοντοῦατρόν.

ΕΡΓΑ ΕΚΤΕΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΟ SALON ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ (1901)

μὲ βλέμμα ἀγάπης καὶ ὄνειροθύμῃ δι' αὐτὸν τὴν ἰδανικὴν σύντροφον τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ μονήρης ποιητής, ἀγαθὴν, ἀγνήν, πιστὴν, μίαν φίλην, ἢ ὁποῖα, ἐνῶ αὐτὸς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς λυχνίας ὠχρὸς, κατάκοπος, ἀποθαρρῆμένος ἀκούει εἰς τὸν λογισμόν του μέσα νὰ πάλ्लεται τὸ ἐλαφρὸν πτερόν τῶν μαύρων πτεγῶν τῆς ἀμφιβολίας, κ' ἐξασθενίζεται ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὑπερανθρώπου πάλης του, νὰ πλησιάσῃ, γλυκεῖα καὶ λευκὴ, κ' ἐγγιζούσα μὲ τὸ χέρι τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, τὴν μόλις πρὸς στιγμὴν ὑπὸ τοῦ ὄνειρου ἀφειμένην, — ὅπως μεγαλειότερα ἀδελφὴ θὰ ἔκαμεν εἰς τὸν ἀδελφόν της, τὸν μαθητὴν, ἐργαζόμενον πολὺ ἀργά, — νὰ τὸν φιλήσῃ εἰς τὸ μέτωπον, σκορπίζουσα μὲ μίαν λέξιν τῆς τέχνης τοὺς πόνους. Τὴν ὄνειροθύμῃ δι' αὐτὸν τὴν ταπεινὴν καὶ ἀφοσιωμένην σύζυγον! Τοῦ τὴν ἠχόμην. Ἄν τὴν συνήντα, θὰ ἔκαμνα τὸ καθήκον μου. Θὰ ἔφευγα, θὰ ἔφευγα, κυρία, μακρὰν ἀπ' αὐτόν, καὶ δίχως νὰ καυχῆθῃ καὶ δίχως νὰ τὸν κάμω νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἦτο μεγάλη θυσία, διὰ νὰ μὲ λησμονήσῃ καὶ εἰμπορέσῃ ν' ἀπολαύσῃ εἰς τὸν νέον ἔρωτα εὐτυχίαν ζηλευτὴν μίαν ἡμέραν. Νὰ τί ἦμην ἐγὼ ἀξία νὰ κάμω! — Δούλη τοῦ ἔρκου καὶ τοῦ αὐστηροῦ καθήκοντος, ὦ ψυχρὰ μνηστή, μὲ τὴν σκληρὰν κ' ἐπιμονὴν καρδίαν, ὁ ἀκαμπτος ἔρως σας, θὰ εἰμποροῦσε νὰ κάμῃ τόσα;

ΒΕΡΘΑ

Ἀληθινά, κυρία, αὐτὴν τὴν χίμαιραν εἶχατε δι' αὐτόν; Ἀλλὰ τὴν θέσιν αὐτὴν τῆς συζύγου καὶ ἀδελφῆς μαζὴ καὶ μητρός, τοῦ φύλακος ἀγγέλου τοῦ προσκεφαλαίου καὶ τοῦ κατωφλίου, τὸ εἰξεύρατε; τὴν ἐφύλαττε δι' ἐμὲ προτιότερα. Δὲν εἰξεύρατε τὸ νόμα τῆς μνηστῆς ἐκείνης, τὴν ὁποῖαν διὰ χάριν σας εἶχεν ἐγκαταλείψῃ εἰς τὴν πατρίδα; Καὶ ἂν ἡ γλυκεῖα αὐτὴ μέριμνα σὰς ἐτάραξε πρὸς στιγμὴν καὶ σὰς ἔκαμε νὰ σκεφθῆτε, ὅτι ἐκεῖ εὕρισκετο δι' αὐτόν ἡ εὐτυχία, διατί τότε δὲν εἶχατε τὴν τόλμην νὰ εἰπῆτε εἰς τὸ ἄτυχον παιδί, τὸ πάσχον ἀπὸ νοσταλγίαν: «Πήγαίνε κ' εὐτύχει»;

ΡΕΝΕΑ

Καὶ ἂν τὸ εἶχα κάμει; καὶ ἂν τὸ εἶχα ποιήσει; ... Γελᾶτε; Πράγματι φαίνομαι ἀξία νὰ ἐφεύρω ἀπολογίαν αἰσχράν. Ἀλλ' ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω ν' ἀποδίδουν τόσῃ ἀνανδρίαν εἰς τὸν γενναῖον μου ἔρωτα. Θέλετε δὲν θέλετε, θὰ μάθετε τὸ τί ἔκαμα. — Μίαν ἡμέραν. ἦτον ἄρρωστος. Ἦμην εἰς τὸ πλάγι του ὅταν τοῦ ἔφεραν — ὦ! θὰ ἐνθυμούμαι πάντοτε τὴν ὠχρότητά του! — ἓνα γράμμα, τὸ ὁποῖον ἤρξατο ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν κ' ἔγραφε διὰ σὰς. Κάποιος φίλος του τοῦ ἔλεγε, ὅτι τὸν ἐσυγχωρήσατε, ἀλλ' ὅτι δὲν ἔχετε πλέον καμμίαν ἐλπίδα, καὶ ὑπομένετε εὐγενῶς τὸν ἀγαπημένον σας πόνον, δίχως πίκραν, μὲ τὴν σταθερὰν ἐκείνην

ἀπελπισίαν, τὴν ὁποῖαν ἔχουν αἱ χῆραι τῶν ναυτικῶν, κυττάζοντας ἀκατάπαυστα πρὸς τὴν θάλασσαν. «Δόσε μου αὐτὸ τὸ γράμμα!» τοῦ λέγω τότε μ' ἐγώισμόν. Καὶ μετ' αὐτὸ εἶδον μὲ κίνημα θλιβερόν, καὶ εἶδα τότε τὸ βλέμμα του τὸ διαυγὲς ν' ἀλλοιωθῆ. — Ἦτον ἡ τελευταία φράξ ὅπου τὸν εἶδα νὰ κλαίῃ! — Ἐνόησα κ' ἐφώνησα: «Εἶνε καιρὸς ἀκόμη» σῶσε τὸν ἑαυτόν σου ἐκεῖ πέρα, ὅπου σ' ἀγαποῦν ὅπου σὲ προσμένει ἡ εὐτυχία, ὅπου σὲ προσμένει ἡ ἀνάπαυσις. ...» — Τὰ δάκρυα ἐξηράνθησαν εἰς τὰ μεγάλα του μάτια, τὰ τόσον ὠραῖα. Εἶχε παύσῃ πλέον νὰ ὄνειροπολῇ. Μειδίαμα ὠχρὸς καὶ μυστηριώδους εἰρωνείας ἐπτύχωσε τὰ χεῖλη του καὶ τὸ βλέμμα του ἐγινε σκυθρωπότερον. — Ἐπειτα μοῦ ἀπεκρίθη: «Νομίζω, ὅτι εἶνε πολὺ ἀργά, εὐχαριστῶ!» Καὶ μὲ τόνον τὸν ὁποῖον δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἐκφράσω. — ἦτον ἡ τελευταία φράξ, ὅπου τὸν εἶδα νὰ γελάσῃ. — Ἀλλὰ, τί βλέπω; δάκρυα ἔλαμψαν εἰς τὰ μάτια σας; Τί ἔχετε, κυρία;

ΒΕΡΘΑ

Μοῦ ὀμιλεῖτε δι' αὐτόν. (Ἀποτόμως καὶ μὲ μεγάλην συγκίνησιν). Ἄ! σταθῆτε! πάρτε αὐτὴν τὴν θήκη, δυστυχισμένη γυναῖκα. Συγχωρήσατέ με, λησμονήσατε μίαν ἀνανδρὸν ἀπειλήν. Ἐγὼ νὰ σὰς κάμω κακόν; Ἐγὼ νὰ σὰς ἀτιμάσω; Ἄ! ὄχι! Εἰξεύρατε πολὺ καλὰ νὰ τὸν κλαίετε καὶ νὰ τὸν θρηνητε. Ἀληθινά, ἐφάνην σκληρὰ καὶ ἀναίσθητος. Ἀλλὰ τὸν ἠγαπάτε! Μ' ἐστενοχώρει τόσον ἡ σκέψις αὐτὴ! Δὲν πρέπει νὰ τρομάζετε μὲ ὅσα εἶπα. ... Ἐπονούσα. ... Τὸν ἠγαπάτε! Τὸ αἰσθάνομαι. Ὁ ἔρως σας ἦτον τρυφερός καὶ πιστός. Συγχωρήσατέ με. Δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω πρὸς στιγμὴν τὸν θυμόν μου καὶ τὴν ζηλοτυπίαν μου. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὲ συγχωρήσῃ κ' ἐκείνος, συγχωρήσατέ με σεις — Πῶς; ὁ λογισμὸς μας εἶχε τόσον ἀποκοιμηθῆ, ὥστε ἡμεῖς, ἀδελφοί εἰς τὸν πόνον, ἐγίναμεν ἀντίπαλοι; Ἄλλ' ἀφοῦ τὸν ἠγαπάτε μὲ τόσῃ αὐταπάρνησιν, ἡ καρδιά σας ἄς κλεισθῇ τώρα εἰς κάθε μνησικακίαν, καὶ κυττάζοντας τὸ παρελθόν, ἄς σκεφθῶμεν μαζὴ διὰ τὸν ἀμαρτωλὸν χριστιανόν, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε δίχως νὰ προσευχηθῆ. Ἄς ἀφιερώσωμεν ἀπόψε εἰς τὴν Μεγάλῃν Μακροθυμίαν σεις τὴν μετάνοιάν σας κ' ἐγὼ τὴν ἀπελπισίαν μου. Τὸ παρελείψην ἀπὸ ἐγώισμόν ἄς εὐχηθῶμεν νὰ συγχωρηθῆ. ... Ἄ! Κυρία, θὰ σὰς κάμῃ ἴσως νὰ συνοφρυωθῆτε ἢ ἐπαρχιώτικῃ μου εὐλάβειαν. Ὅμως τὸ νὰ προσευχῶμεθα δι' αὐτόν σημαίνει ὅτι τὸν ἐνθυμούμεθα. Δακρύων μᾶς συνδέει ἀδελφосύνη. Ἄς δεηθῶμεν κάλλιον, παρὰ νὰ κλαίωμεν. Καὶ οἱ δύο πόνου μας, ὡς ἂν δύο λαμπάδες ἀγναί, ἀγρυπνοὶ πλησίον φερέτρου, θὰ καίουν σιμὰ εἰς τὸν τάφον του, ἐξατμίζουσαι πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς μυρωμένας ψυχὰς των· καὶ ἡ διπλὴ μας προσευχὴ, ὡς δύο λευκαὶ περιστραί, θὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Θεοῦ.

ΡΕΝΕΑ

Λοιπὸν θέλετε, ἐὰν σὰς ἐνόησα. ...

ΒΕΡΘΑ

Δόσατέ μου τὸ χέρι σας.

ΡΕΝΕΑ

Ὁχι! διότι περιφρονῶ τὸν ἑαυτόν μου, διότι δὲν τὰ εἶπα ὅλα, καὶ θέλω ὅλα νὰ σὰς τὰ εἶπω. Ἡ τιμωρία μου πρέπει νὰ εἶνε πλήρης. Ναί! ὅ,τι ἀπὸ τὴν ἀκαμπτον καὶ ἀγρίαν ἀντίζηλον ἢ ἀπέκρουπτα, πρέπει νὰ τὸ εἶπω εἰς ἐκείνην, ἢ ὁποῖα μὲ σώζει. Θέλω νὰ ἐλαφρώσω ἀπὸ τὸ βαρὺ αὐτὸ μυστικὸν τὴν καρδίαν μου. Παρηγορήσου, πονεμένη ψυχὴ! Δὲν ἠγάπησεν ἐμὲ πλειότερον ἐκείνος, τὸν ὁποῖον αὐτὴν τὴν ἐσπέραν κλαίωμεν καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ φιλήματα μου δὲν σὰς ἐλησμόνει· εἰσθε πάντοτε τὸ ἰδικόν μου καὶ τὸ ἰδικόν του βάσανον. Δὲν εἶχεν ἰατρευθῆ ἀπὸ τὸν παλαιόν του ἔρωτα. Ἀλλοίμονον! Τὴν ἀνάμνησίν σας, τὴν ὁποῖαν τόσον ἐγὼ ἐμισούσα ἠγάπα ὡς ἄσμα τῆς πατρίδος του. Ποτὲ δὲν ὑπῆρξα τῆς καρδίας του ἢ κυρίαρχος. Ἦσθονόμην πάντοτε ἐντὸς αὐτῆς σφοδρότερον καὶ ἰσχυρότερον τὴν νοσταλγίαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἴσως ἀπέθανε.

ΒΕΡΘΑ

Καὶ τί σημαίνει σήμερον, ὅτε αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι τῆς παραφορᾶς παρήλθον, ποῖον αὐτὸς ἠγάπησε πλειότερον, τὸν ἀκαμπτον καὶ ἀγνὸν κρῖνον, ἢ τὸ λιπόθυμον ῥόδον, ἀφοῦ ἀπέθανεν ἀπὸ τ' ἀρώματά των! Ἐχετε καὶ σεις ὅπως κ' ἐγὼ τὸ δικαίωμα τῶν δακρύων. Ἄς διαφυλάξωμεν καὶ σὶ δύο τὴν ζηλευτὴν γλυκύτητα τῶν θυμάτων, ὑπερήφανοι, ὅτι ὑπῆρξομεν ἢ θεῖα πλάνη τοῦ ἀπατηλοῦ ἰδανικοῦ, τὸ ὁποῖον ματαίως ἀνεζήτηι. Ὁ ποιητὴς, ἀδελφὴ μου, ἐξωρισμένος εἰς τὴν ζωὴν, ἔχει πάντοτε δίψαν ἔρωτος ἀκόρεστον. Πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τὸ γλυκὺ αὐτὸ μαρτύριον ἀπὸ τὸ πρῶτον τοῦ βλέμμα ἕως τὸν τελευταῖον ἀναστεναγμόν. Τὸν παρεσύρει τὸ ἄπειρον, παθεῖ τὸ ἀρίστον, καὶ μόλις τὸ προφθάσῃ, ὅ,τι καὶ ἂν εἶνε αὐτὸ, ποίημα ἢ γυναῖκα, τὸν εἶρον, τὸ ὁποῖον τόσον καιρὸν ἀνεζήτηι γίνεται ἄφαντον, ὡς ἂν πεταλοῦδα τὴν ὁποῖαν ἠγγιζαν. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ πάσχει, ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἀποθνήσκει! Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα αἱ λύραι, τὰς ὁποῖας ἐθραυσαν τὰ δάκτυλά του συστελλόμενα ἀπὸ τοὺς πόνους, αἱ λύραι, αἱ ὁποῖαι κλαίωμεν, ἐνῶ εἰς τὰς χρυσὰς μας χορδὰς ἡ ἀρμονικὴ καὶ γλυκεῖα ψυχὴ του πάλλει ἀκόμη.

ΡΕΝΕΑ

Εὐχαριστῶ, διότι μέχρι τέλους θὰ εἰσθε γενναῖοί φρον. Καὶ τώρα ἢ ἀναχωρήσατε τάχα ἀπ' ἐδῶ ὀλιγώτερον δυστυχῆς. Ἴσως μάλιστα ὀλίγον παρηγορημένη, ἀφοῦ ἐμάθατε τί αἰσθήματα ἔτρεφεν ἐκεῖνος διὰ σὰς; αἰσθήματα ὅμοια μὲ τὴν ἀνάμνησιν τὴν ὁποῖαν ὁ ἄπιστος φυλάττει

πάντα διὰ τὴν προσευχὴν, ὅπου ἔλεγεν ἄλλοτε καθιστὸς ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα τοῦ πατρὸς του, ἐμπρὸς εἰς τὸ εἰκονοστάσιον. Ἐγὼ ἔχω καθήκον θλιβερόν νὰ λησμονήσω. Ἦ ἀποθάνω βραδέως ἀπὸ τὸν μυστικὸν μου πόνον. Ἐρυθριῶσα διὰ τὴν ἀγάπην, ἐρυθριῶσα διὰ τὴν ἐκτίμησιν μὲ τὴν ὁποῖαν οἱ ἰδικοί μου μὲ περιβάλλουν — τί εἰρωνεία! — Ἦ ἀποδώκω τὸ ἐρήθημα ἀπὸ τοῦ μετώπου μου, θὰ ὑποτάσσω τῆς ἀπελπισίας μου τὴν δύναμιν καὶ θὰ περιμένω τὴν νύκτα καὶ τὴν σιωπὴν διὰ νὰ κλαύσω. — Καὶ τώρα, χαίρατε. — Προβλέπω, ὅ,τι ὀμιλῶ περὶ αὐτοῦ διὰ τελευταίαν φορὰν, διότι Ἦ ἀναχωρήσατε. Ἐκεῖ κάτω ὁ λογισμὸς σας θὰ ξανσεύρῃ καὶ πάλιν τὴν συνήθειάν του, τὴν ὁποῖαν ἄφησε. Θὰ προσευχηθῆτε δι' αὐτόν καὶ — ποῖος εἰξεύρει! — ἴσως καὶ δι' ἐκείνην, τῆς ὁποῖας ὁ ἔρως σας ἔφερε κατ' ἀρχὰς τὴν ἀγανάκτησιν, κ' ἔπειτα τὸν ἐσυγχωρήσατε, διότι ὀμοιάζε μὲ τὸν ἰδικόν σας. Μίαν λέξιν ἀκόμη, πρὶν ἀποχωρισθῶμεν θὰ ἐξεπλήρωνα πολὺ καλλίτερα τὸ ταπεινὸν μου καθήκον, ἐὰν εἰμποροῦσα νὰ σὰς ἐπανιδῶ μίαν φορὰν ἀκόμη. Ἰστέρα θὰ κλεισθῶ πάλιν μέσα εἰς τὴν φοικώδη θλίψιν μου, καὶ Ἦ ἀναγκάσω, ἢ δυστυχισμένη, τὸν ἑαυτόν μου νὰ λησμονήσῃ πόσον ὑπῆρξεν ἀγαθός, εὐγενής, θλιμμένος καὶ ὠραῖος. — Ὀμιλήσατε, μίαν φορὰν ἀκόμη.

ΒΕΡΘΑ

Αὔριον, εἰς τὸν τάφον του.

(Μετάφρασις)

ΑΓΙΟΣ ΘΕΡΟΣ

R. SIMONETTI.

Η ΝΕΚΡΟΣΙΑ

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν τοῦ Ἰταλοῦ ζωγράφου Simonetti ἐνεπνεύθη ἐκ τῆς «Νεκροψίας» τοῦ περιήμου ποιήματος τῆς Ἰταλίδος ποιητρίδος Ἄδας Νέγρη, γνωστῆς καὶ παρ' ἡμῶν ἐξ ἐπανεληλυμένων ἀπαγγελτιῶν. Ἡ εἰκὼν ἀφορᾷ ἀκριβῶς τὸ ἐξῆς τετραστίχον, κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Α. Βλάχου.

Βλὲ τὸ μαγαζὶ σου περὶ μὲς' ἀκόμη
Ξερρίζωσ' τὴν καρδίαν μου ἀπὸ τὰ βέθη ..
Καὶ ρύθισ' τὴν . . . τὸ ἀλαλὸ τῆς στέμα
Τοῦ πόνου τὸ μυστήριον θὰ σοῦ μάθῃ.

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ

ΑΦΗΡΗΜΕΝΗ

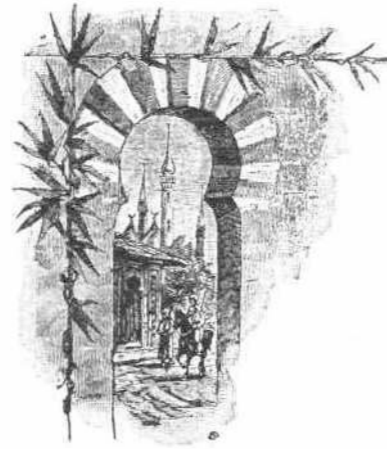

“Ολη ἐν ἰσχύρουν, ἀνάμεσα εἰς τὸ αἰμοδιψές σάβανον τῶν τοίχων, ὑπὸ τὸ φῶς τὸ ἀκύμαντον, ὡμοιάζει μὲ μίαν μυστηριώδη ὄπτασιαν, μὲ ἓνα δραπέτην ἀστέρα, ὅστις ἐσελάγισεν ἐκεῖ διὰ τὴν ἐξάρη τὸ πνεῦμα καὶ τὴν θερμάνη τοὺς παλμοὺς.

Κοιμή, γλυκετά, χαρίεσσα, φαίνεται ὡς ἐν ποίημα τοῦ ὁποίου ἐκάστη στροφή εἶνε καὶ ἐν μειδιάμα, μία ἁρμονία, ἐν ὄνειρον. Ποίημα, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει τὸ κάλλος καὶ ἐξυψώνει ἢ καλοσύνη.

Τὴν εἶδα τὴν σκορπίζην γύρω ἀφθονα τῆς εὐτυχίας τὰ δῶρα. Εἰς τὰ χεῖλη τῆς τὰ πυρῶδη εἶδα τὴν πλανᾶται τὸ φεῦγον μειδιάμα μιᾶς ὄπτασις καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς τοὺς κουρασμένους ἀνέγνωσα μὲ τὸς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μίαν ἀόριστον, μίαν μακρυνὴν ἀποθάσσουν.

“Ὅλα γύρω τῆς ἐθορῶδουν· ὅλα ἐπάλοντο ἀπὸ μίαν τεραστίαν δόνησιν φωνῶν, καὶ αὐτὴ ἀπαθῆς, ἔβην πρὸς τὴν τύρβην, εἶχεν ἀφαιρεθῆ εἰς ἰδικόν τῆς φανταστικόν κόσμον καὶ ἀνέπνεεν μόνη ἐν αὐτῷ καὶ ἄλλα ἐνδομύχως ἀνέπλαττεν ἰδεώδη καὶ ἔζη ἐν ἀποκρύφῳ Παραδείσῳ ἀγάπης. “ὦ, πῶς ἤθελα τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ἔζων καὶ ἐγὼ μαζὶ τῆς εἰς τὸν μύχιον ἐκείνον, τὸν παναρμόνιον κόσμον, νὰ διεξεδίκουν ἐγὼ τὰ βᾶθη ἐκεῖνα τῆς καρδίας, τοῦ πνεύματός τῆς τοὺς διαλογισμοὺς τοὺς περιπαθεῖς. Τὴν εἶδα ἀτενῶς νὰ προσηλῶνη τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγροὺς τίς οἶδεν ἐκ τίνος ἀναμνήσεως, καὶ νὰ προσ-

παθῆ νὰ συλλέξῃ ἀπομειμακρυσμένας ἐντυπώσεις καὶ νὰ ἐμβόθῃν εἰς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον δεῖκνύει τὸσο ῥόδα — ὄνειρα ἐρυθρὰ καὶ κατάλευκα — καὶ ὅμως κρύπτει τὸσας ἀκάνθας, τὸσας ἀπογοητεύσεις! Τὴν βωδὴν ἐκείνην ποίησιν, τὴν ἔκστασιν ἐκείνην τὴν γλυκυτάτην τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὴν ἀδιάσπαστον τῶν χειλέων γαλήνην, τὸνοι αἰφνης περιεκύκλωσαν περιπαθοὺς μέλους, καὶ περιίπταντο ἡσυχαστὴν ὡσάν νὰ ἐσέδοντο καὶ ἐκεῖνοι τὴν ἱεράν μυσταγωγίαν τῆς καρδίας, τὴν δειλὴν καὶ ἄφρωνν προσευχὴν τῆς παρθένου πρὸς τὸ ἀφθαστον ἰδεώδες τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ ἔρωτος.

Ἡ μουσικὴ ἐλίκνιζε τὰ αἰσθήματα μὲ τὰς ρεμβώδεις στροφὰς τῆς, καὶ τὴν ἐκαμνὲ ἀκόμη περισσότερο ἀφηρημένην, ἐνῶ ἐγὼ, πλησίον τῆς ἰστάμενος, μάρτυς δέσμιος τῆς ὄνειροπολήσεώς τῆς, παρηκολούθουν τὴν δοκιμασίαν τῆς ψυχῆς, καὶ μοῦ ἐφάνη ὅτι ἐδλεπα τὴν καρδίαν τῆς, τὴν κεκρυμμένην εἰς τὸ ἀπαλὸν ἐκεῖνο στήθος, νὰ πάλῃ βιαιότερον καὶ τῶν παλμῶν ἐκείνων, οὗς ἐνόμισα ὅτι διέκρινα εἰς τὸ ἀφροστεφές πέλαγος τῶν αἰσθημάτων τῆς, τὸν ἀντίκτυπον, τὸν ἠσθάνθη εἰς τὰ ἰδικὰ μου στήθη καὶ εἰς σύνδεσμος αἰσθηματικὸς μὲ συνδέσσε μὲ τὴν καρδίαν ἐκείνην ἢ ὅποια μοῦ ἔγεινε ἀρκετὰ γινώριμος, διὰ τὴν αἰσθανθῶ τὰς ἠδύτητας, ἀλλὰ καὶ τὰς πικρίας τοῦ πολυκυμάντου κόσμου τῆς Ἀγάπης.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης προσατενίζω μετ' αὐτῆς εἰς ἐν νέον ἰδανικόν. Εἰς τὰ ἐρυθροσάφῃ ἐκεῖνα καλύμματα τῶν τοίχων, φέροντα καὶ αὐτὰ τὸ χρῶμα τῆς ἀγάπης, ὑπὸ τὸ φῶς τὸ ἐντονον τῶρα, διολισθαίνει ἢ ὄπτασις καὶ πάλῃ τῆς ἢ ἀληθινῆ ζωῆ, ἐνῶ ἢ μουσικὴ παιανίζει γοργὰ τῶρα ἐμβατήρια, ὡς νὰ πανηγυρίζῃ καὶ αὐτὴ τὸν μυστικόν ἄρραδῶνα τῶν νέων παλμῶν, τῆς νέας ζωῆς, μιᾶς μοναδικῆς ἀγάπης.

A. SCHRAM. Νύξη.

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α'. — Η ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ δ'. τεύχους).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΥΖ. ΤΕΧΝΗΣ ΕΝ ΤΗΣ ΔΥΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. — ΡΩΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ. — ΠΕΡΣΙΚΗ

1. Η Β. τέχνη ἐν τῇ Δύσει καὶ τῇ Ἀνατολῇ.

Ὁ θόλος. — Ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ἰταλ. τέχνης. Ἐν Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ, Σκανδιναβίᾳ, Φλωρεντίᾳ, Κίρᾳ, Ἀρμενίᾳ.

Ἄν κατέπεσε τὸ Βυζ. κράτος, ἢ Βυζαντιανὴ τέχνη δὲν συναπολέσθη· ἔσχε σημαντικὴν καὶ διαρκὴ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καθόλου μετέπειτα τέχνης. Ἡ ἐπίδρασις δ' αὐτῆ κυρίως συνίσταται εἰς τὸν Βυζ. θόλον, ὃν ἀπεδέχθησαν καὶ ἠκολούθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὅλαι αἱ ἀρχιτεκτονικαί. Ἡ Βυζαντιανὴ τέχνη ἐνέπνευσε τὸν Brunelleschi ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς Santa Maria del Fiore τῆς Φλωρεντίας, τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον εἰς ὃν ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον ὁ Βυζαντινὸς θόλος διὰ τὸν Ἅγιον Πέτρον τῆς Ρώμης καὶ κατὰ τοὺς ἡμετέρους δὲ χρόνους ὁ καθεδρικὸς ναὸς τῆς Μασσαλίας, ἢ ἐκκλησίᾳ Sacré-Cœur τῆς Μονμάρτης τῶν Παρισίων φέρουν πλήρη τὴν ἐπίδρασιν τῆς Βυζαντ. τέχνης ἢ τῆς ἀκόμῃ δὲν εἶπε τὴν τελευταίαν λέξιν.¹⁾

1) Ὁρα Gasset Les compoles d'Orient et d'Occidents. — Ἐπίσης Les mémoires τοῦ Félix de Verneuil καὶ Didron.

Δὲν θέλομεν νὰ εἰπώμεν βεβαίως ὅτι ἡ τέχνη ἐν τῇ Δύσει προέκυψεν ἐκ τῆς Βυζαντιανῆς. Ἄπλως εἶνε ἢ ἐξέλιξις, ἢ τελειοποίησις τῆς Β. τέχνης, καθότι ἢ Ρωμαϊκὴ τέχνη εἶνε ἢ ἀρχικὴ τέχνη ἢ τῆς ἐχρησίμευσεν ὡς τὸ ὄρηπῆριον καὶ ἢ βάσις τῆς τέχνης ἐν τῇ Δύσει. Δὲν δύναται τις ἐν τούτοις ν' ἀρνηθῆ ὅτι ἢ Κωνσταντινούπολις δὲν ἐπέδρασεν ἐν τῇ τέχνῃ ἐν Δύσει. Τὸ ἐμπόριον, οἱ προσκυνηταί, αἱ σταυροφορίαι, ἦσαν ἀφορμὰ συχνῆς ἐπικαιωνίας τῆς Δύσεως πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Ἀνατολήν, ἐξ ἧς παρέλαθον οἱ ἐν τῇ Δύσει πολλὰ, ἰδίως ὅσον ἀφορὰ τὴν Βιομηχανικὴν τέχνην. Ἐκτὸς τούτου πολλοὶ Ἕλληνας καλλιτέχνη ἀπήλθον εἰς τὴν Δύσιν ἵνα ζητήσωσιν τύχην καὶ ἄσυλον, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐρίδων τῶν εἰκονοκλαστῶν πολλοὶ ἐξεπατρίσθησαν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν Δύσιν.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς Βυζ. τέχνης εἶνε ἐναργεστερα κυρίως ἐν τῇ Ἰταλικῇ ζωγραφικῇ. Εἶδομεν πῶς ἐν Ραβέννη ἀνεπτύχθη ἢ τέχνη. Ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἐπιδόσεως τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ δὲν εἶνε μόνον κλιματολογικὸς, ἀλλὰ πρωτίστως διότι ἢ μεσημβρινὴ Ἰταλία ὑπῆρξε τὸ καταφύγιον τῶν ὑπεραπολογητῶν τῶν εἰκόνων, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν εἰκονομάχων, καὶ μετὰ τὴν Νορμανδικὴν κατάκτησιν, ἢ νεοελληνικὴ τέχνη διεσώθη εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ὧν ὁ πλῆθυσμός εἶχεν ἀποθῆ ἐν μέρει ἐλληνικὸς. Οὕτω βλέπομεν τὴν Βυζ. τέχνην ἐν Σικελίᾳ παράπλευρον τῆς Ἀραβικῆς. Ἐπίσης συναντῶμεν τὴν τέχνην ἐν Βενετίᾳ, ἐμπνεομένην καθαρῶς ἐκ τῆς Ἑλλ. τέχνης. Ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Μάρκου (976—1085). Τὰ μωσαϊκὰ τῆς Βενετίας ἔσχον τὰ πρότυπα αὐτῶν ἐκ τῶν Βυζαντινῶν. Ἕλληνας καλλιτέχνη ἐγκατεστάθησαν ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα μ.Χ. τοσοῦτον πολυἀριθμοί, ὥστε νὰ σχηματίσωσι ἴδιον σωματεῖον.

Ἐν Γερμανίᾳ ἐπίσης καταφανῆς εἶνε ἢ ἐπίδρασις τῆς Βυζ. τέχνης. Εἶνε γνωστὰ ἐκ τῆς ἱστορίας αἱ σχέσεις Καρόλου τοῦ Μεγάλου μετὰ τῆς αυτοκρατορίας Εἰρήνης. Ἡ Εἰρήνη ἦτο ἄσημος, ἀλλ' ὠραιοτάτη Ἀθηναία, νεωτάτη καὶ ἐξόχως εὐφυῆς, μεταβάσα δὲ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὸ Βυζάντιον τῷ 769 ἐγένετο σύζυγος τοῦ αυτοκράτορος Κωνσταντίνου. Ἡθέλησε ν' ἀναστηλώσῃ τὰς εἰκόνας, πρὸς τοῦτο δ' ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ Πάπα καὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Πρὸς πληρεστέραν δ' ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἡραβώωνισε τὸν υἱὸν τῆς Κωνσταντίνου μὲ τὴν κόρην τοῦ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Ἐπετεύχθη ἢ ἀναστήλωσις, τότε δ' εὐθὺς ἢ Εἰρήνη ἀπεμακρύνθη τοῦ Καρόλου καὶ διέλυσε τὴν μνηστείαν τοῦ υἱοῦ τῆς, ὃν καὶ ἐνόμψευσε μὲ μίαν Ἀρμενίαν. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀφορμὴ νὰ διαλυθῶσιν αἱ μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως σχέσεις. Ἐν τούτοις ἢ

ομοιότης του παρεκκλησίου του άνακτόρου της Aix-la-Chapelle προς τας εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως και του Αγ. Βιταλίου της Ραβέννης είνε τόσο καταπληκτική, ώστε να φανερώνη πόσον επέδρασαν εν Γερμανία ή Βυζ. τέχνη. Αλλά και έτερον συνετέλεσεν εις την επίδρασιν ταύτην. Περί τὰ τέλη του έπομένου αιώνος, ή Θεοφανώ, θυγάτηρ του Έλληγος αυτοκράτορος Ρωμανού του Β' ένυμφεθη τόν υιόν Όθωνος του Μεγάλου, βασιλόπαιδα Όθωνα, όστις έδασίλευσεν από του 973 έτους μέχρι του 983. Μετά τόν θάνατόν του έγκατεστάθη ή χήρα αυτού εις Κολωνίαν, ένθα περιεκυκλώθη υπό καλλιτεχνών και λογίων. Τών πολυπριθμών εκκλησιών οι θόλοι και άπειρα άντικείμενα της χρυσοποιικτικής ως και τὸ χρυσούν θυσιαστήριον του αυτοκράτορος Έρρίκου II, τὸ έν τῷ Παρισινῷ μουσεῖῳ του Cligny εύρισκόμενον δέν είνε άλλο τι ή μιμήσεις έλληνικῶν προτύπων.

Έν Γαλλία, ή εκκλησία Saint-Front de Périgeux είνε έν ταῖς γενικαῖς αὐτῆς γραμμαῖς ναός Βυζαντινός. Ο ναός οὗτος ύφ' όλας τὰς έπόψεις της οικοδομῆς, της τομῆς τῶν λίθων, της διευθετήσεως του ύλικου είνε πρωτότυπον ἀληθῶς οικοδόμημα και τεχνικώτερον του Αγίου Μάρκου. Ο J. Quicherat φρονεῖ ότι ή εκκλησία αὐτή δέν είνε ἀπομίμησης Ένετικῆς εκκλησίας, ἀλλ' ή σύγκρισις τῶν δύο βασιλικῶν έμφαίνει ότι ἀμφότεροι οι αρχιτέκτονες εἶχον έν κοινόν πρότυπον, τόν ναόν τῶν Αγ. Αποστόλων, τόν έν Κωνσταντινουπόλει άνεγερθέντα υπό του Ίουστινιανου.

Τόν Βυζαντινόν τύπον εύρίσκομεν και έν ταῖς Σκανδιναυϊκαῖς χώραις, εις τόν ναόν του Ryben έν Δανία, ἀνακτισθέντα κατά τόν ΙΘ' αἰώνα, κατά τὸ σχέδιον του Saint Front, έν Νορβηγία δέ, εις τόν ναόν του Drontheim όστις έχει θόλους κατ' έμπνευσιν προφανῶς Α'νατολικήν. Καί τουτο εξηγείται, καθότι οι Σκανδιναυοί εἶχον ἀπ' ευθείας έπικοινωνίαν μετά της Α'νατολῆς, περισσότερον ἀπ' ό,τι δύναται τις να φαντασθῆ, διαδραματίσαντες ένεργότατον μέρος κατά τὰς σταυροφορίας ¹⁾.

Αλλ' έν ή αρχιτεκτονική τῶν Βυζαντινῶν εἶχε μιμητὰς εις τόπους τόσοσιν ἀπομακρυσμένους, πολύ εύκολώτερα ήτο ή διάδοσις αὐτόθι τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν, καθότι ήτο εύχερστερά ή μεταφορά τῶν έργων τοιούτου εἶδους. Η άνοδος εις τόν θρόνον της Κωνσταντινουπόλεως του Κόμητος της Φλανδρίας Βαδουίνου του IX, τῷ 1204, ήτο γεγονός σημαντικόν δια τήν φιλοτεχνίαν τῶν Φλαμανδικῶν πόλεων, συνετέλεσε δέ ιδίως εις τήν τελειοποίησιν κατά τήν εποχὴν εκείνην της ταπητουργίας.

Αλλά δέν ήτο μόνον ή Δύσις ήτις υπέκυψεν

εις τήν επιβολήν της νεοελληνικῆς τέχνης. Ητο και ή Α'νατολή. Εἶναι περίεργος ή επίδρασις αὐτῆς μέχρι τῶν ἀνατολικῶν έσχατιῶν της Α'σίας ἀπεδείχθη δέ ἀληθῆς κατά τούς νεωτέρους χρόνους ¹⁾ ότι οι Σῖναι παρέλαβον εκ της Ευρώπης, εκ τῶν έργουσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τόν τρόπον της κατασκευῆς τῶν μίλων τῶν διαπεφραγμένων. Ίδια εις τὰ μέρη εις τὰ όποια πρώτον ο Χριστιανισμός εισέδυσεν εκ Κωνσταντινουπόλεως, ήτοι έν Γεωργία, Α'ρμενία, Έτσηματζίν και κατ' έξοχὴν έν Ρωσία, ή τέχνη άνεπτύχθη.

(Έπεται συνέχεια).

Φίλη Πινακοθήκη.

Έτελείωσαν τέλος πάντων και αι έφειτειναι εξετάσεις του Ωδαίου. Επί τρεις εβδομάδας μέσα εις τήν αίθουσαν τῶν συναυλιῶν εξέτυλισσοντο ενώπιόν μας αι εργασίαι όλοκληρου του έτους, και ένας ένας, όλοι οι μαθηταί μας εδειξαν τί πόσον μουσικῶν γνώσεων κατώρθωσεν ο έγκέφαλός των ν' άρμειώσῃ, και ποίας δυσχερείας τεχνικῆς αι χεῖρες των να υπερισπασθῶν και ποίαν αίσθητικὴν βελτίωσιν ν' ἀποκτήσῃ ή αντίληψις των. Παρήλασαν ενώπιόν μας φύσεις προικισμέναι άρειδῶς υπό της φύσεως, δια τὰς όποιας ή άναρχήσῃ εις τὰς ύψηλὰς κερυφὰς της τέχνης, είνε ένας φαεινός περίπατος μέσα εις λειβάδια άνθοσπαρμένα, και ή άνοδος έμυλῆ και τερπνῆ. Παρήλασαν φύσεις πτωχῆς και άσθενικαῖς, αι όποιαί μέχρι τέλους θά σκοντάπτουν επί πετρῶν και άκανθῶν, και θά αἰμάσσουσιν και θά πενοῦν εως να φθάσουν εις κάποιον ύψος, και εκεί θά σταματήσουν εξηντλημένοι και θά βλέπουν με πικρίαν τούς άλλους εύτυχεῖς συνοδοιπόρους των να προχωροῦν γελαστοί, ύψηλότερα, όλο ένα ύψηλότερα. Παρέστημεν μάρτυρες εις άγῶνα έννευριστικόν και συγκινητικόν, άγῶνα υπερισχύσεως του ίκανοτέρου, άγῶνα εις τόν όποιον αντί όπλων υπήρχον άβραϊ φράσεις του Σωπέν, και συνηχῆσαι γοργαί του Λίστ, και πολυφωνίαι του Μπόχ. Καί με τὰ ώραῖα αὐτὰ όπλα εις τὰς χεῖρας εξήλθον πολλοί νικηταί, με τήν χαράν του θριάμβου άπαστράπτουσιν εις τὰ νεκρά των πρόσωπα, εις τήν προσδοκίαν του προσεχούς βραβείου και της άπωτέρας δόξης.

Υπήρχον και οι ήττημένοι, όχι πάντοτε οι άνικανότεροι, ευαίσθητοι οργανισμοί, τούς όποιους ή θεά τῶν σιωπηλῶν κριτῶν και ή έπιστομότης

¹⁾ Μιχαήλ Παλαιολόγου. Η Σινική τέχνη, σ. 229.

ΑΤΘΙΔΕΣ

Αίνα Μαυρομειχάλη.

της ήμέρας επτόησε, και τὰ όπλα έρρίπτοντο κατά γῆς, και επηκολούθει θρήνος και κλαυθμός και οδυρμός πολύς.

Από έτους εις έτος ο άγῶν καθίσταται όρμιότερος, και ή προσπάθεια μεγαλειότερα, και λιχνίζεται ο καθαρός χρυσός από τήν σκωρίαν. Εφέτος ο χρυσός εύρέθη άφθονος.

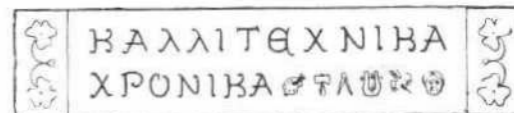
Εκτός της μουσικῆς προόδου εις έκαστον κλάδον οργανικῆς εκτελέσεως, εχομεν να σημειώσωμεν τρία πολύ σπουδαία βήματα προς τὰ εμπρός. Εγκαθιδρύθη συστηματικῶς ή άσκησις εις τήν *musique de chambre*. Συνεργάζονται από κοινού εις άρμονικόν σύνολον, πιάνο, βιολίον και βιολοντσέλλον, δια τήν έρμηνείαν τῶν ώραίων συμφωνικῶν έργων τῶν μεγάλων μουσουργῶν. Δεύτερον, παρατηρήθη μία τάσις προς σοβαράς θεωρητικῆς μελέτας. Υπάρχει ήδη, τάξις αντίστίξεως, ή όποια τις οἶδε ποῖα εύχάριστα αποτελέσματα δύναται να έχῃ δια τήν μέλλουσαν μουσικὴν παραγωγὴν της χώρας. Επίσης πολύ εύχάριστον είνε τὸ γεγονός, ότι ήρχισεν ήδη να μη θεωρηται ως απλοῦς στολισμός ή μελέτη της μουσικῆς, ἀλλ' ως έπιστήμη, δικαιουμένη να κατατάσσεται εις ίσην τουλάχιστον μοῖραν με τήν νεμικήν λ. χ., διότι εἶδμεν νέους καλῶν εικογενειῶν άποφασίζοντας ν' ανταλλάξουσιν τόν επίσηλον τίτλον του διδάκτορος τὰ τομικά, με τόν κάποις, ίσως, εως τώρα περιφρονημένον του βιολιστου ή βιολοντσελιστου.

Όστε τὸ έφειτεινόν αποτέλεσμα τῶν εργασιῶν του Ωδαίου υπήρξεν υπέρ ποτε ίκανοποιητικόν. Καί με τούς τελευταίους ήχους του κλειδοκουμβάλου, οι όποιοι ήκούσθησαν χαρούμενοι και

θριαμβευτικοί κατά τήν επίσημον ήμέραν της άπονομῆς τῶν βραβείων, εισέρχεται ή μακρῆ, άνιαρά θερινή εποχή, με τίν λάκτυλον εις τὸ στόμα, επιβάλλουσα σιωπὴν εις τήν ώραίαν Μεύσαν, κλειδόνουσα τὰ πιάνο, και τὰς θήκας τῶν βιολίων και τὰς θύρας τῶν αίθουσῶν, ένῳ άλλαχθῶ, εις χώρας πλέον εύτυχεῖς, ανοίγονται αι πύλαι του Μπαζιόου, και κτίζονται νέα θέατρα και ο γίγας Βάγνερ νικῆ και καύσωνας και θερινήν άνίαν....

Ας ελπίζωμεν!

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ

N. ΓΥΖΗΣ

Τὸ ισχυρόν τάλαντον του Γύζη εύρεν άειον ύμνητήν, τόν φιλοτεχνότατον κάλαμον ποιητικῶ λογογράφου. Η μελέτη του κ. Κακλαμάνου είνε έν άβρόν και άρμονικόν πλαίσιον τῶν περατεθειμένων εικόνων του Γύζη, αι όποιαι εις τὸ πένθος του θανάτου του σκορπίζουν ακτίνας αύγῆς, ήτις προηγείται μιᾶς άναγεννήσεως της τέχνης. Διά της καλλιτεχνικῆς μελέτης του κ. Κακλαμάνου ζωογονεῖται ή άρρενωπή αλλά και γαλήνιος μορφή του Διδασκάλου, αναπαριστάται ζωηρῶς τὸ όλον έργον τὸ όποιον ηῦνόησεν πλέον ή άπαῖ ο θαλός της νίκης και εκύκλωσε του θριάμβου τὸ φῶς.

Εις τὰς σελίδας της μελέτης ταύτης, ύγιους μελέτης και προσεκτικῆς σοφ και καλλιλόγου, αναλίσσεται και έρευνάται με οξύδερκειαν εις δύο διακεκριμένας περιόδους ή καλλιτεχνική του Γύζη φυσιογνωμία, έν τη ρωπογραφία και τῷ νεοιδανισμῷ. Τήν δευτέραν ταύτην, τήν και σοβαρωτέραν περίοδον της καλλιτεχνικῆς δράσεως του Γύζη διεξήλθε λίην ευγλύπτως ο κ. Κακλαμάνος. Σύντομον, δια τὸ στενόν του χώρου, άπόσπασμα περί τῶν θεωριῶν του νεοιδανισμου παραθέτομεν εκ του βιβλίου του κ. Κακλαμάνου, όπερ συνιστῶμεν εις τούς άναγνώστας της «Πινακοθήκης» θερμῶς.

Αἱ θεωρίαι τῶν ριζοσπαστῶν του νεοιδανισμου είνε μεταξύ τῶν σφοδρῶς συζητουμένων, δέν γνωρίζω δ' αν μ' όλην τήν φιλολογικὴν των ευγλωττίαν διότι είνε τόσοσιν ποιηταί όσον και ζωγράφοι πολλοί εκ αὐτῶν—παράδειγμα ο περίφημος Σαρ Πελαδάν, αξιώτερος να είνε γνωστός δια σελίδας του τινος μάλλον ή δια τὰ άτλαζωτὰ φορέματά του,θα κατορθώσουν να τὰς επιβάλλουν. Οι άνθρωποι, όσον και αν τείνουν προς τὸ μυστήριον, όσον και αν τούς άπασχολῆ τὸ

¹⁾ Όρα σύγγραμμα του L. Riant περί τῶν Σκανδιναυῶν σταυροφοριῶν.

πρόβλημα της ίδιας ύπαρξης, όσον και αν εισδύουν μελετητά ακούραστοι εις τὰ άδιεξίτητα βάθη της ίδιας ψυχής, φέρονται επί τέλους φυσικώς πρὸς τὸ φῶς, τὴν ζωὴν, τὸν ἥλιον. Κατὰ τοὺς βίωσπάστιας τούτους, πᾶν ὅ, τι σύγχρονον, κάθε παράστασις ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν νεκρὰν φύσιν, τὸ ἄψυχον τσπίον, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ, ἀποτελεῖ πρᾶγμα ἄμοιρον σημασίας καὶ ἀνοήτων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τεχνικὴν τῆς ζωγραφικῆς, τὸ σχέδιον εἰς τὸν χρωματισμὸν τοῦ ζωγράφου, οἱ ὑπερνωωτεριστὰ οὗτοι ἀπεραινούνται ὅτι «ἴλα αὐτὰ δὲν σημαίνουν τίποτε, τὸ πᾶν δ' ἀποτελεῖ ἡ οὐσία, ἡ σκέψις καὶ ὁ ρυθμός». Σκοπὸς τῆς τέχνης εἶνε νὰ ἐξεικονίξῃ ὅλους τοὺς ὁραίους μύθους τοῦ κόσμου, καὶ ἔργον τοῦ τεχνίτου νὰ συγχωνεύῃ τὸ μυθικὸν αὐτὸ στοιχεῖον μὲ τὸ αἰσθητικὸν τῆς τρυφερότητος, τὸ ἰδιάζον εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ἀνάγων αὐτὸ μέχρι τοῦ μυστικισμοῦ. Μόνον δι' ἔργων τοιούτων ἠμποροῦμεν νὰ πλουτίσωμεν τὸ ἄθροισμα τῶν συγκινήσεών μας καὶ νὰ ἔχωμεν συναισθήσεις, ἀδυνάτους ἄλλως. Εἰς τὰς θεωρίας ταύτας ὀφείλομεν εἰκόνας ὑπερθυμιζούσας τὴν τέχνην τῶν ἀρχαίων Ἀσσυρίων μᾶλλον ἢ τῆς συγχρόνου Εὐρώπης, «τόσον ἀπειπιστικὰ παιδαριώδεις εἰς σχέδιον καὶ χρῶμα, τόσον ἀρχαίζουσαι, τόσον χαλδαίζουσαι καὶ μεταφυσικὰ εἶναι» παρατηρεῖ ὁ τεχνογράφος Μούττερ. Οἱ ζωγράφοι, οἱ ἐξωθήσαντες τὸ δόγμα τῆς σχολῆς ταύτης μέχρι τῶν ἄκρων, ἐξωγράψαν τὰ μᾶλλον ἀλλόκοτα πρᾶγματα, ἔνας δ' Ἐλβετός, Τράξελ ὀνομαζόμενος, ἐσχέδιασεν εἰς σειρὰν ὑδατογραφῶν ἀνθρωπότητα «ὑπερβαίνουσαν τὴν ὑφισταμένην (λέγει) κατὰ τὴν ἔντασιν τῆς αἰσθητικότητος». Ἡ ζωγραφικὴ αὕτη ἀνείχθη μὲ τὴν μουσικὴν καὶ μέσα εἰς ἠμιφύτιστα ἐργαστήρια ἄνθρωποι φέροντες χαλδαϊκὰ γένηα ἢ φέροντες κάραι, ἤκουον ἀπὸ μυστηριώδη βᾶθη χροῦς ἐκ τοῦ «Πάρσιφαλ» καὶ «φούγκας» τοῦ Μπόχ. Ἀπὸ τοὺς καλλιτέχναις τῆς σχολῆς ἐκείνης ἐπιφύθη ἡ «Χαλδαϊκὴ Παστοράλ». Εἰς αὐτὴν ἀνήκεν ὁ Σάρ Πελαδάν, ὅστις ἔγραψε τὸν «Γίαν τῶν Ἀστρων» βαλνερικὴν κωμῳδίαν εἰς τρεῖς πράξεις. Εἰς αὐτὴν ἐθήτεον καὶ οἱ ἐκλέξαντες τὸ βῆδον καὶ τὸν σταυρὸν ὡς τὸ διπλοῦν σύμβολον τῶν ἐκθέσεων τῆς μυστικιστοπαθοῦς φάλαγγος. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ παρασύρασα τὴν σοβαρὰν μεταρρυθμιστὴν μέχρι τοῦ βαρᾶρου τοῦ γελίου.

Ἀλλὰ τὸ διακριτικὸν τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν, καὶ τοιούτους ὑπῆρξεν ὁ Γούζης, εἶνε ὅτι εἰς πᾶσαν ἰδέαν ἀνευρίσκουν ὅ, τι αὕτη ἔχει τὸ ἀληθές, ὁμοιάζοντες κατὰ τοῦτο πρὸς τοὺς ἐξησκημένους χρυσοθήρας, τοὺς μεταξὺ τῆς σπιλοθύσης ἄμμου ἀνακαλύπτοντας τὰ πραγματικὰ τοῦ χρυσοῦ ψήγματα. Ἀς μὴ νομιζόμεν, ἄλλως, ὅτι ὁ νεωτερισμὸς εἶνε τὸ ὀδυνηρὸν ἄνθος τοῦ ὀδυνηροῦ αἰῶνος μας. Ὁ νεωτερισμὸς εἶναι, ἂν μὴ ἐπιτρέπεται ἡ ἔκφρασις, παλαιότατος. Ὁ

νεωτερισμὸς εἶναι αἰώνιος. Περὶ ζωγραφικῆς προκειμένου, ὁ Λουκιανὸς ἔλεγεν «οὐδὲν τῆς ἐπινοίας νεωρώτερον». Ὁ Ζεῦξίς, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς προγενεστέρους; αὐτοῦ ζωγράφου, ὑπῆρξε νεωτεριστὴς καθ' ὅλην τὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως.

Δὲν ἔγραφε, κατὰ τὸν Λουκιανόν, «τὰ κοινὰ καὶ δημῶδη, ἀλλὰ πάντοτε προσεπάθει νὰ καινοτομῇ καὶ ἐπινοῶν ἀλλόκοτόν τινα ἢ παράξενον σύλληψιν, δι' αὐτῆς προσεπάθει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀκριβείαν τῆς τέχνης. Εἰς τὴν τάσιν ταύτην ὀφείλεται καὶ ἡ περίφημος εἰκὼν του, ἡ παριστάσα θήλειαν Ἴπποκένταυρον, ἀνατρέφουσαν τὰ Ἴπποκένταυρίδια τῆς.

Ἀλλὰ τὸ πρωτότυπον τῆς ἐπινοίας καὶ ἡ νεωτεριστικὴ σύλληψις τῆς εἰκόνας δὲν ἠμπούδιζον τὸν Ζεῦξίδα, κατὰ τὴν τελειοτάτην τεχνοκρισίαν τοῦ Λουκιανοῦ, νὰ ἀποτείνῃ τὰς γραμμάς του εἰς τὸ εὐθύτατον, νὰ ἔχῃ ἀκριθὴ τὴν κρᾶσιν τῶν χρωμάτων, νὰ σκιαζῇ δεόντως, νὰ εἶναι μεγαλεπήβολος εἰς τὴν σύλληψιν, ἀνάλογος εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν μερῶν καὶ ἁρμονικὸς εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα» ἀπὸ τὴν περιγραφὴν δὲ ταύτην τοῦ Λουκιανοῦ ἐννοοῦμεν ἄριστα ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ ἴδιος ὁ Ζεῦξίς ἐπέγραψεν εἰς μίαν τῶν εἰκόνων του: «μωμησεται τις μᾶλλον ἢ μιμησεται» (εὐκολώτερον εἶναι νὰ τὴν κατακρίνῃ τις ἢ νὰ τὴν μιμηθῇ), δεικνύων οὕτως ὅτι ἡ νεωτεριστικὴ, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐποχὴν του, σύλληψις ἠδύνατο νὰ ὄσῃ ἀφορμὴν εἰς τοὺς συνήθεις μερφασμὸς τῶν μὴ παραδέχομένων τὴν μεταβολήν, εἰμὴ ἀποῦ παλαιωθῇ, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις του, εἰς τὴν ὅποιαν εἶχεν ἤδη εἰσαγάγει τὴν φωτοσκίασιν, τὴν πικιλίαν καὶ τὴν φυσικότητα τῶν χρωμάτων, τὸ ζωντανόν τοῦ σχεδίου (ἀναφέρεται ὅτι εἶχεν ὡς μετέλα πέντε ἀπὸ τὰς ὠραιοτέρας νεανίδας τοῦ Κρότωνος), τὴν πτίχωσιν, ἦτο τελεία. Ἡμπορεῖ δὲ τις ἀκόμη νὰ προσθέσῃ περὶ τοῦ Ζεῦξίδος ὅτι ἐπέδειξε καὶ τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἐξωτερικῆς παραδόξολογίας, ἀφοῦ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἔφερεν ἐπάνω εἰς τὰ πλούσια καὶ φαντακτερὰ ἐνδύματά του χρυσοκέντητον τὸ ὄνομά του, ἰδιορρυθμίαν ἐνθυμιζουσα τόσον περιέργως τὰ κυκνοβαθρῆ ἀτλαζωτὰ ἐνδύματα, τὰς ἰσχύρους βεδιγκότας μὲ τὰ χρυσοῦ κίμβια, τὰς ἐκ δαντελλῶν περιχειρίδας, τὰς φορουμένας ὑπὸ μερικῶν ὑπερνωωτεριστῶν τῆς συγχρόνου τέχνης, προρραφαριστῶν τοῦ Λονδίνου ἢ νεοῖδανιστῶν τῶν Παρισίων.

Ὁ πραγματισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ εἶνε ἡ σταθερὰ ἔκφρασις ὀλοκλήρου τῆς συγχρόνου ζωῆς. Ἡ δουλικὴ ἀπομίμησις ἀφ' ἐνός, ἡ κατὰχρησις ἀφ' ἑτέρου καὶ ἡ τυραννικὴ ὑποταγὴ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, ἡ ἴσως καὶ αὐτὴ ἡ ἐγγενὴς εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀνάγκη μεταβολῆς, ἐγέννησαν τὴν ἀντίδρασιν καὶ ἡ νέα Ἀναγέννησις μὲ τὰς ἰδανιστικὰς ροπὰς συνετελέσθη.

Α. ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ

ΣΤΗΝ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΑ
Δὸς ANNA ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Σ' εἶδα, παρθένα ἀσώχρητη
Με τὴν περίσσια χάρι
Νὰ κρύβῃς μὴ σὲ μάτι σου
Με' ἀχτίδα ἀφ' τοῦ φεγγάρι·

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

ΚΟΤΕ σου δὲ μ' ἐννοίωσες κι' οὔτε τώρα θὰ μὲ νοιώσῃς! Ἄν μέσα στὴ θλίψι σου θλίψι γυναίκα, ποῦ σὲ καθενὸς τῆς ματιὰ καὶ τὰ λόγια νοιώθει τῆ φράσι «τὴν ἄφρηεν ὁ ἄντρας τῆς», —προσπαθῆς νὰ μαντέψῃς γιατί ἐγώ, ποῦ τόσο σὲ λάτρευα, ἐγὼ ποῦ ζοῦσα μονάχα γιὰ ἓνα σου χαμόγελο, γιὰ μιά σου ματιὰ, γιὰ ἓνα μοναχό σου φιλί, ἐγὼ, ποῦ σὲ πόδια σου ἔρριξα μιά μέρα—ὅπως σὲ θυσιαστήριο—κάθε μου φιλοδοξία, κάθε μου πόθο, κάθε μου ὄνειρο, κι' ὅλης τῆς καρδίαις μου τοὺς ἀμέτρητους θησαυρούς, ἐγὼ ὁ πιὸ πιστός σου δούλος, ἐγὼ ὁ πιὸ ἀφωσιωμένος σου σκλάβος, ἔφυγα μιά μέρα, γιὰ νὰ μὴ γυρίσω πειά, ἀπὸ τῆ φωλίτσα, ποῦ ἐνόμισα γιὰ μιά στιγμή ποῦ εἶχα σκλαβώσῃ γιὰ πάντα τὴν εὐτυχία, ἂν προσπαθῆς νὰ τὸ μαντέψῃς ποῖος ξέρει καὶ τώρα, ποῦ θὰ διαβάσῃς αὐτὲς τίς λίγες γραμμές, ποῦ σὲ εἰκόνα πιστὴ θὰ σοῦ παρουσιάσουν ὀλόγουμνη τὴν καρδιά μου, ποῖος

Σ' εἶδα, παρθένα, ὀλόλογη,
Καὶ μέσα στὴ ψυχῇ μου,
Σὲ γάσσουρα δική μου
Ἡ εἰκόνα σου θὰ ζῇ.

Τὰ δεκοχτὼ Μαϊάπριλι
Ποῦ εἰπλάσαν τὸ σῶμα,
Ἀπόμει καὶ τὸν πόθο σου
Εὐώδασα στὸ στήμα.
Γι' αὐτὸ τὰ μύρα γίτηκα
Ὁ πλεῖ γαλάζιος ἤχος,
Κρῖνος λευκὸς ὁ στίχος,
Χρῶμα σερμὸ ἡ γῶν.

Ἡ μητρικὴ πατρίδα μου
Σ' ἔχει ἐδῶ πέρα στείλει
Τὸ πλεῖ γαλάζιο χαμόγελο
Σὸς χάρις σὲ χεῖλι
Στὴν ὄρι σου ζωγράφι ε
Τὰ κάλλι της τὰ θεῖα
Καὶ μὴ κρηγὴ ἄρμωρια
Σὸς κλεισὸς στὴ ψυχῇ.

Μιὰν ἄρμωρια πρωτάκουστη
Ποῦ τὴ ψυχῇ ὀδηγᾷ
Ἐκεῖ ψηλὰ ποῦ θβάνουρε
Τ' ἀρώματα τοῦ Μᾶη,
Ἐκεῖ ψηλὰ ποῦ χαιρεταί,
Ἐκεῖ ψηλὰ ποῦ μένει
Κάτι ποῦ ἐδῶ πεθαίρει
Καὶ μεσ' σὲ οὐράρια ζῇ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ξέρει, ἂν καὶ τώρα θὰ μὲ νοιώσῃς. Δὲν τὸ πιστεύω, ἀφοῦ ὡς τώρα δὲν μ' ἐννοίωσες. Σ' ἀγάπησα, τὸ θυμᾶσαι; Ἦτανε νύχτα βαθεῖα καὶ στὸν οὐρανὸ τ' ἀστεράκια σκορποῦσαν τὸ γλυκό τους φῶς—σὰ μικρὰ καντηλάκια—καὶ φώτιζαν καὶ τοὺς δύο μας. Εἴχαμεν τραθηχτῆ ἀπὸ τὸν κόσμον κι' ἀκουμπισμένοι σὲ κάγκελα τοῦ μπαλκονιοῦ, ἐνῶ στ' αὐτιά μας ἔφταναν ὁ ἤχος τοῦ πιάνου κι' ὁ θόρυθος τοῦ χοροῦ, δὲν λέγαμε λέξι, σὰν νὰ φοβόμασταν νὰ ταράξουμε μὲ τὰ λόγια μας τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας. Ἦσουν ὡμορφῆ—καὶ πότε δὲν εἶσαι; μὲ τὸ κάτασπρο ἀπὸ κρέπ ψιλὸ φορεματάκι σου, ποῦ ἄφηνεν ὀλόγουμον τὸν ἀγγιματένιο σου λαιμό, μὲ τὰ χρυσοῦ σου μαλλιά, ποῦ σὰ στέμμα—στέμμα ἀτίμητο—ἔστεκαν ἀπάνω στ' ὠραιο σου κεφαλάκι στολισμένο μὲ δύο κατὰμαυρα μάτια.

Σὲ κῦτταξα γιὰ πολλὴν ὥρα σιωπηλός, ὡς ποῦ τὰ μάτια σου στάθηκαν ἀπάνω σὲ δικά μου καὶ τότες σοῦ εἶπα:

«Σ' ἀγαπῶ πολὺ, ὅπως κανεῖς στὸν κόσμον ποτέ δὲν ἀγάπησε, ὅπως κανεῖς—ἴσως—ποτέ δὲ θ' ἀγαπήσῃ! Σ' ἀγαπῶ καὶ ζηλεύω ὅχι κάθε σου βλέμμα, ποῦ ἀδιάφορο σταματᾷ σὲ ἄλλου

μάτια, μὰ καὶ γιὰ κείνη ἀκόμα τὴ σκέψι σου, ὅταν πετᾷ σὲ κάτι ἄλλο, ποῦ νὰ μὴν εἶμαι γώ, ὅταν ἀκόμα σὲ σέρνει νὰ πῆς, πρὶν πλαγιασῆς, τὴν προσευχὴν σου. Θέλω νᾶμαι γώ ὁ Θεός σου, ἡ θρησκεία σου, ἡ ἐκκλησία σου, κ' ἡ μάνα σου ἀκόμα. Σὲ θέλω δική μου, μὰ δὲν ποθῶ τὸ σῶμά σου μονάχα, μὰ καὶ τοὺς πόθους, καὶ τὲς σκέψεις καὶ τὰ ὄνειρά σου. Ὅλα σὲ μὲ θέλω νὰ τρέχουν, ὅλα ἐμὲ θέλω νᾶχουν ἀντικείμενό τους. Μπορεῖς ἔτσι νὰ μ' ἀγαπήσεις ;»

Κ' ἐκλινες τὸ χρυσό σου κεφαλάκι ἀπάνω στὸν ὄμο μου· τὰ ὄγρὰ ματάκια σου πλημμυρισμέν' ἀπὸ ἀγάπην ἀκούμπησαν ἀπάνου στὰ δικά μου κ' ἡ γλυκειά σου φωνὴ μισόσβυστη μοῦπε ναί ! Καὶ σὲ πίστεψα !

Μὰ ὄχι ! Οὔτε τότες μ' ἐννοίωσες, οὔτε τώρα θὰ μὲ νοιώσῃς !

Π

Πόσο σ' ἀγαποῦσα ! Δὲν εἶν' ἔτσι ; Κάθε σου πόθος ἦτανε καὶ δικός μου, κάθε σου παλμός εὐρισκε στὴν καρδιά μου τὸν ἀντίτυπό του. Καὶ περνοῦσε ὁ πρῶτος τοῦ γάμου μας καιρὸς κι' ἡ καρδιά μου—καρδιά, ποῦ ξέρει ν' ἀγαπᾷ—ἔμεινε πάντα ἴδια, πιστὴ, ἀφωσιωμένη, σκλόθα σου. Εἶχα πλάσῃ ἓνα μαγεμέν' ὄνειρο κ' ἤθελα πάντα στὸ ἴδιο, χωρὶς ζῦπνημα, νὰ κυλῆσ' ἡ ζωὴ μας. Ἦθελα πάντα νὰ μ' ἀγαπᾷς, ὅπως μοῦ ὑποσχέθηκες κι' ὅπως πίστευα, πῶς μ' ἀγαποῦσες. Μὰ δὲν ἦταν ἔτσι !

Ἀφοῦ περάσαν ἡ πρῶτες τοῦ γάμου μας ἑβδομάδες μοῦ φάνηκε πῶς ἄρχισες, χωρὶς καὶ σὺ νὰ τὸ νοιώθῃς, νὰ βαρύνῃς τὴν μοναξιά μας. Καὶ ἄρχισαν σιγά, σιγά τὰ θέατρα, οἱ χοροί, αἱ ἀπογευματινὰ καὶ σ' ἀκολουθοῦσα παντοῦ, γιὰ νὰ μὴ βλέπω μπροστά μου ὀλοφάνερη στὰ μάτια σου μέσα τὴν μελαγχολία ποῦ σοῦ χάριζεν ἡ μοναξιά μας. Μὰ πόσο μ' ἐπίκρανε κείνη σου ἡ μεταβολή. Σ' ἔβλεπα νὰ χορεύῃς, νὰ γελάς, νὰ διασκεδάζῃς, κ' ἐγὼ κρυμμένος σὲ μιὰ γωνιά μὲ τὸ θάνατο στὴν καρδιά, δὲν εὕρισκα ἄλλη παρηγοριά, δὲν εἶχ' ἄλλη εὐχαρίστησι, παρὰ τὴν ἀνησυχία τῆς ματιᾶς σου, ὅταν ἐψαχνες στρέφοντας γύρω νὰ μ' ἀντικρύσῃ, νὰ μ' εὕρῃ, νὰ μάθῃ ποῦ ἦμουν κρυμμένος, γιὰ νὰ πῆ στὸ στοματάκι σου νὰ μοῦ χαμογελάσῃ κρυφά ! Μὰ τί μικρὴ ἀμοιβὴ γιὰ τὲς μεγάλες μου λαχτάρεις ! Σὲ ζήλευα ; δὲν εἰζέρω· μὰ καὶ ὅταν ἀκόμα κάπου—κάπου σ' ἄκουα νὰ μιλῆς μὲ καμμιὰ σου παλιὰ φιλενάδα καὶ τοῦ γέλοιου σου οἱ μαργαριταρένιοι ἤχοι φτάνανε στ' αὐτιά μου, καὶ τότες ἀκόμη πονοῦσα, ὦ ναί, πονοῦσα πολὺ. Γιατί νὰ γελάς, ἀφοῦ δὲν ἤξερα κ' ἐγὼ τὴν αἰτία, ἀφοῦ κι' ἐγὼ δὲν ἤμουνα σιμά σας, γιὰ νὰ γελάσω καὶ γώ ;

Ἐνα βράδυ—τὸ θυμάσαι ;—ἤμαστε στὸ θέατρο. Τί ὁμορφὴ ποῦ ἦσαν ! Ἔπαιζαν Mefistofele κι' ἀφωσιωμένη ὅλη στὴ μουσικὴ ἦσαν συγκινημένη κι' ἀμίλητη. Κάτι θέλω νὰ σοῦ πῶ,

γιὰ νὰ σὲ βγάλω ἀπὸ τὴν ἐκστασί σου, γιατί μοῦκανε κακὸ νὰ τραβᾷ τὴν προσοχὴν σου κάτι, ποῦ δὲν ἦμουν ἐγὼ, μὰ ἔβαλες τὸ δάχτυλο στὸ στόμα, γιὰ νὰ μοῦ πῆς σῶπα. Κι' ὅταν τέλειωσε, μοῦπες : « Ἔτσι θάθελα νὰ περνοῦσε πάντα ἡ ζωὴ μου, ὅπως ἀπόψε. » Ναί, μὰ ὅταν κλείστηκα στὴν κάμαρά μου γι' αὐτό σου τὸν πόθο, ἐκλαψα σὰ μικρὸ παιδί. Ἄχ ! τ' ὄνειρό μου, τ' ὄνειρό μου ! Μ' ἀγαποῦσες, τὸ ξέρω, μὰ τὴν καρδιά σου τὴν τάραιζε κάτι, ποῦ δὲν ἦμουν ἐγὼ, μὰ ὁ πόθος σου ἦτανε ἀντεραστής μου, σὲ τραβοῦσε ἀπὸ μένα καὶ σοῦλεγε νὰ ἐπιθυμήσῃς κάτι, μιὰ ζωὴ, ποῦ ἐγὼ δὲν εἶχα τὸ μέρος μου.

Ἀπὸ τότες ἄρχισα νὰ νοιώθω τὴν ἀγωνία τοῦ ὄνειρου μου· καὶ ὁ φόθος μήπως γλήγορα τὸ νοιώσω νεκρὸ μπροστά μου, μ' ἔκανε νὰ ὑποφέρω, νὰ κλαίω, ν' ἀγωνίζομαι. Ὡς ποῦ μιὰ βραδεῖά τ' ἀποφάσισα. Νὰ φύγω, νὰ φύγω γιὰ πάντα μακριά σου, νὰ μὴ σὲ ξαναἰδῶ, νὰ μὴ σ' αἰσθάνωμαι σιμά μου, νὰ μὴν ἀκούω τὰ λόγια σου, γιατί κάθε μέρα ἦτανε γιὰ μὲ καὶ καινούργι' ἀγωνία, καινούργιος πόνος, καινούργιες λαχτάρεις.

Θυμάσαι τὴν ὕστερη βραδεῖά, ποῦ περάσαμε μαζί ; Καθόμαστε στὸ κομψό σου boudoir, κρατοῦσες στὸ χέρι σου μιὰ dentelle κ' ἔρραφτες, ἐνῶ ἐγὼ σιμά σου εἶχ' ἀνοικτὸ ἓνα βιβλίο τοῦ Voltaire καὶ προσπαθοῦσα σὲ στίχους νὰ μεταφράσω τὲς στροφές :

Que j'aime mieux vous perdre et loin de votre vue
Mourir désespéré des vous avoir perdue
Que de vous posséder, s'il faut qu'à votre foi
Il en coûte un soupir, qui ne soit pas pour moi.

στίχοι, ποῦ ἦτανε σωστὴ ἀνταπόκρισι τοῦ πόνου τῆς καρδιάς μου.

Ἐάφνου σηκώθηκες, πῆγες μπρὸς στὸν καθρέφτη, φόρεσες τὴν dentelle ποῦ ἔρραφτες στὸ λαιμό σου κι' ἀφοῦ κυττάχτηκες λίγο, γύρισες σὲ μὲ καὶ μοῦ εἶπες : « Δὲν εἶναι ἀλήθεια, ποῦ μοῦ πάει ὁμορφα ; » Κ' ἐνῶ ἐγὼ κουνουῦσα τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κάτω, γιὰ νὰ σοῦ πῶ ναί, σὺ πρόσθεσες. « Τρέλλα ! φιγούρα ποῦ θὰ κάμω ! »

Ἄχ ! νᾶξερεις, ποῦ τὰ λόγια σου ἐκεῖνα ἦτανε τοῦ ὄνειρου μου ἡ στερνὴ πνοή ! Κ' ἔφυγα τὴν ἄλλη μέρα, γιὰ νὰ μὴ γυρίσω πειά, κ' ἔφυγα γιὰ νὰ μὴ βλέπω μπροστά μου τὸ πτώμα τοῦ ὄνειρου μου, γιὰ νὰ μὴ αἰσθάνωμαι τὴν σαπίλαν. Ἄν τώρα μέσα στὴ θλίψι σου—θλίψι γυναῖκας, ποῦ σὲ καθενός τῆ ματιὰ καὶ τὰ λόγια νοιώθῃ τὴ φράσι « τὴν ἄφηκε ὁ ἄντρας τῆς », θελήσῃς νὰ σκεφθῆς γιατί σὲ ἀπαρνήθηκα καὶ ξαναδιαβάσῃς τὸ γράμμα μου, ἴσως πῆς—« εἶναι τρελλός »—ἀλλὰ καὶ τότε δὲ θὰ μὲ νοιώσῃς, ὅπως ποτέ σου ὡς τώρα δὲ μ' ἐννοίωσες.

(Κέρκυρα)

ΕΙΡΗΝΗ ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ ΔΕΝΑΡΙΝΟΥ

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΛΑΤΗΣ

(Μονόλογος)

Ἐβρεχε. Αἱ βράνιδες τῆς βροχῆς ἀπέκλειον τοὺς διαβάτας καὶ πάσαν θεάν. Ἀπελύθησαν δὲ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Πλατῆς ἔκαμπε τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Ἀριόστου ἵνα κατὰ τὴν συνήθειαν ἦν ἔχει ἀπὸ δεκαπενθημερίας ἤδη, διέλθῃ κάτωθεν τῶν παραθύρων τῆς φίλης του.

Ἄλλὰ—pardon—θὰ ἀγνοεῖτε τί ἐστὶ Πλατῆς. Νὰ σᾶς τὸν συστήσω.

Ἵψηλός, λιγνός, μὲ βοστρυχώδη μύστακα μὲ ἑκατοντάδραχμον μισθόν—τὸ μόνον τὸ ὅποῖον ἀξίζει ἀπὸ αὐτόν—μὲ παθητικόν, τριάκοντα πέντε ἐρώτων καὶ ἐνεργητικόν μιᾶν χρονίαν ποδάγραν. Ἡ μήτηρ του, τὸ γένος Φαρδῦ, ἦτο ἐκκληράσις εἰς ἓν χωρίον τῆς δυτικῆς Εὐβοίας, ὁ δὲ πατήρ, ἀπόστρατος ἀνθυπασπιστὴς πρὸ εἰκοσαετίας ἀποδιώσας. Ἐὰν ἔζη, βεβαίως θὰ ἦτο σήμερον, ἀνθυπολοχαγός.

Ὁ κ. Πλατῆς διήρχετο λοιπὸν τὴν ὁδὸν ἐφ' ἧς κατῴκει τὸ ἰνδαλμα τῆς δεκαπενθημερίας. Ἄ, ὁ κύριος Πλατῆς ἀγαπᾷ τὴν στρατιωτικὴν ἀκρίθειαν

Ἄλλὰ τί βροχὴ αὕτῃ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ! Τὴν ἐνθυμεῖσθε ; Τί νὰ κάμῃ ὁ δυστυχῆς ! Τρουπώνει εἰς μιᾶν θολωτὴν θύραν μεγάλῃς οἰκίας ἐγγύτατα κειμένης εἰς τὸν κλωδὸν τῆς τρυγόνος του. Καὶ πίπτει, πίπτει μὲ ὀξύτητα, μὲ κακεντρέχειαν ὡς θούριον ἐμβατήριον ἢ ἀπαισία βροχῆ, ἐνεργοῦσα στενὸν ἀποκλεισμόν. Ἄλλ' ἡ ὁρμὴ τῆς ἐπήνεγκεν ἐν μέσω τῶν ρυάκων καὶ ὀμβρίων ὑδάτων καὶ ἐν καλόν. Τοῦ ἔφερε ἐμπρὸς του, εἰς τὰ πόδια του, τὸν Henri IV, ὡς ἡ ὀμάς τῶν φίλων ἀποκαλεῖ ἓνα ψευδορωμαντικὸν διδάκτορα. Καὶ κάμνουν συντροφιά ὑπὸ τὸ ὑπόστεγον τῆς θύρας, ἐνῶ ἡ βροχὴ πάντοτε φλύαρος ἐπλημμύρει τὴν ὁδόν.

— Νὰ φύγωμεν, νὰ φύγωμεν, Πλατῆ. ἀπ' ἐδῶ. Χειρότερα βρεχοῦμεθα.

Ὁ Πλατῆς ἐδίστασε.

Τέλος ἐνδίδει. Ἡ στιγμὴ εἶναι κρίσιμος. Θὰ διέλθῃ κάτωθεν ἐκείνης, κάτωθεν τοῦ παραθύρου τῆς. Τί ἀξιοθρήνητον συμβάν ! Τὸ πόδι τὸ πάσχον ἀπὸ ποδάγραν δὲν πατεῖ ἀσφαλῶς. Τὸ ἔδαφος εἶναι γλοιῶδες καί.... μὴ γελάτε παρακαλῶ, ἀλλὰ συμπονεῖσατε—ὁ κ. Πλατῆς ἀκριβῶς ὑπὸ τὰ ὄμματα ἐκείνης ἔσπλύνεται κάτω καὶ ἀλλοῦ ἢ ὀμβρέλλα, ἀλλοῦ τὸ καπέλλο, ἀλλοῦ τὸ βλέμμα του. Εἶχε ἐν τῇ συγχίσει ἐκείνη τὸν νοῦν του νὰ προσέξῃ μήπως ἐν τῷ κωμικῷ ἐκείνῳ ἔσπλωματι ἐν μέσῃ ὁδῷ καὶ ὑπὸ τῷ ὑγρὸν σκέπασμα τὸν συνέλαβεν ἢ ἀκτίς τοῦ βλέμματός τῆς.

Γελαῖ ἡ ἀξίεραστος κόρη, ὅλη γελαῖ, καὶ τὰ αὐτιά τῆς ἀκόμη. Ἐγειρεται ἐκεῖνος ἐλεεινός, κατακκόκινος, φορτωθεὶς ὄλον τὸν βόρβορον τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς ὁδοῦ, ἐνῶ ὁ Henri IV εἶχε τὸν ἥρωισμόν μετὰ τὸ δράμα ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐπιβάλλετο ἢ κ' ἀθαρσίαι, ν' ἀστειευθῆ, φωνάζων δυνατὰ καὶ μειδιῶν.

— Βρὲ ἀδελφέ, ἤξευρα πῶς λέγεσαι Πλατῆς, ὅτι ἡ μάνα σου εἶνε τὸ γένος Φαρδῆ, ἀλλὰ οὐδέποτε σὲ εἶδα τῷ Φαρδῶν Πλατῆν, ὅσω σήμερα.

Ὁ Ἰδιόμορος

ΚΑΘ' ΟΔΟΝ

Ὁ κ Κορδυλίδης περιπατεῖ Κάμνει ἑαρινόν... ψυχός. Ὁ καιρὸς βροχερός. Καπνίζων μονολογεῖ.

—Τί ἀνόητος ποῦ εἶμαι. Φοβοῦμαι μὴ βρέξῃ καὶ μὲ τὴ πίπα μου προσθέτω σύννεφα. Ἄς καπνίσω ἐν τούτοις... Θὰ ἔξει τούλαχιστον ὁ Θεὸς τί καπνὸ φουμάρω...

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Εἰς τίμιος ἐργάτης τοῦ καλοῦ, ἐν αὐτοδημιούργημα, εἰς παράγων τῆς τυπογραφικῆς καὶ ἐκδοτικῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι, ὁ Ἀνέστης Κωνσταντινίδης ἐνεκρόθη αἰφνης. Ἡ καρδιά ἦτις ἦτο πλήρης καλλιτεχνικῶν αἰσθημάτων ἐρράγη, ὡσάν νὰ ἐκουράσθῃ ἐργαζομένη ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ μὲ τόσων ζέσιν.

Ἡ ἱστορία τῆς τυπογραφίας παρ' ἡμῖν μετὰ στοργῆς καὶ ἐν περιβλέπτῳ θέσει ὁ ἀναγράφῃ τὸ ὄνομα τοῦ Κωνσταντινίδου. Ὁρμηθεὶς ἐκ ὀμικρῶν, διὰ μόνης τῆς ἰδίας ἰκανότητος, τῆς ἀκοιμῆτου δραστηριότητος, τῆς αὐτοπεποιθένσεως, ἦτις εἶναι εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ βάσις τῆς ἐπιτυχίας, κατόρθωσε νὰ ἔχη ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του τὸ μεγαλύτερον ἐν Ἑλλάδι τυπογραφεῖον μετὰ στοιχειοχτυπηρίων, βιβλιοδετεῖον, στερεοτυπιεῖον κλπ.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκδότης ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν ἔργων ὁ Κωνσταντινίδης δὲν ὑπελείφθη. Υἱὸς φιλολόγου, ἐνωρὶς ἐνεστερνίσθη τὴν πρὸς τὰ γράμματα κλίσιν. Ἄπειρα διδακτικά βιβλία ἐξέδωκε καὶ διὰ πρακτῶν μέχρι τῶν ἀπωτάτων χωρίων διέδωσε, διὰ τῆς ἐκδόσεως δὲ τῆς ἑπιτατόμου «Ἱστορίας τοῦ Ἑλλίν. Ἔθνους» τοῦ ἀειμνήστου Παπαρηγοπούλου, τοῦ «Ἑλληνογαλλικοῦ Λεξικοῦ» τοῦ κ. Βλάχου καὶ ἐπ' ἐσχάτων τοῦ μεγάλου Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ ἐκδιδομένον ἀλάνην ἀνελλιπῶς, ἐπλούτισε τὴν Ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην, διότι ὡς ἐκδότης δὲν ἐφείδετο κέρματος ὅπως ἐκδίδη τέλεια ἔργα.

Ἡ ἐργασία του αὐτῆ ἠρεΐφθη ὄχι μόνον ὑπὸ τῆς Ἑλλίν. Κυβερνήσεως, ἦτις πρὸ πολλοῦ τὸν εἶχε τιμῆσει διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Σωτήρος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ξένων Κυβερνήσεων, τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἰσπανίας, Μαυροβουνίου, Σερβίας, Τουρκίας, διὰ τῶν παρασήμων τῶν ὁποίων εἶχον τιμηθῆ τὰ τίμια στάθμῃ του. Πλείστα δὲ βραβεῖα χρυσᾷ εἰς Ἐκδόσεις καὶ Ἀκαδημίας ἀπέδειξαν πόσον ἐπιτυχῶς εἶχεν ἐργασθῆ.

Διὰ τοῦτο ἐν πένθει εἰλικρινεῖ ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων ἐκίδουσε τὸν μεγαλότολμον ἄνδρα, τὸν ἀφιλοκερῶδες πολλακίς ὑποστυρίζαντα τὴν πτωχὴν φιλολογίαν μας. Ἀπὸ τὰ μεγάλα καταστήματά του ἐξῆλθον ἑκατομμύρια σελίδων, δι' ὧν διεχύθη τὸ φῶς τῆς ἀληθείας.

Ἀλλὰ μετὰ τοῦ Κωνσταντινίδου δὲν θὰ ἐκλείψῃ καὶ τὸ ἔργον του. Οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ Κωνσταντῖνος, Θεόδωρος καὶ Περικλῆς, ἐργαζόμενοι πρὸ πολλῶν ἐτῶν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πατρὸς τῶν, ἔχοντες ὡς ἐφόδια τὰς ἐξόχους βράσεις καὶ καθοδηγήσεις αὐτοῦ, θὰ συνεχίσωσι τὸ μέγα τοῦτο πατρικὸν ἔργον καὶ θὰ πλουτίσωσιν αὐτό, σπουδιόντες νέον σταθμὸν προόδου. Ἡ «Πηνακοθῆκη», ἦτις ἐκ τῶν καταστημάτων τοῦ Κωνσταντινίδου βλέπει τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, πέποιθεν ὅτι πλήρης ἔσται ἡ ἐπιτυχία τῆς μελλούσης προοδευτικῆς ἐργασίας, ἢν μετὰ τοσοῦτον θάρρους καὶ πεποιθένσεως ἀνέλαθον οἱ υἱοὶ τοῦ θανόντος.

Γ. ΒΡΟΥΤΟΣ. Ὁ Ἔρως θραύων τὸ τόξον του.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ "ΜΑΓΝΗΤΕΣ",

ΕΡΗΜΗ...

Τῆς ἀγάπης ὁ βομῶς
"Ἀδεις τώρα μένει!
"Ἐρημη εἶνε ἡ κόμαρα
Βουβὴ καὶ πεθαμένη...

Δὲν ἀχοῦν γιλιμάτα
Καὶ λόγια βελουδέρια
Στὴ μικρὴ τὴν κόμαρα
Τῆς τριανταφυλλέρια.

Καὶ τὸ πῦρον τὸ γλυκὸ
Ποῦ μιλάει μὲ τὰ ἀστέρια
Ποῦ ἔπερνε χαιδέμματα
Ἀπὸ τὰ ἄσπρα χέρια,

Πῆρε θλίψη ἀπέραντη
Καὶ σιωπὴ καὶ μένι!
"Ἐρημη εἶνε ἡ κόμαρα
Βουβὴ καὶ πεθαμένη...

Κε' ἂν εἶτο παραθύρι τῆς
Τώρα τὸ κλειμένο,
"Ἀρθοσε τ' ἀγιοκλήμα
Τὸ ὀλόγερα πλεγμένο.

Κάνει πειὸ βαθύτερη
Κάνει πειὸ θλιμμένη
Τῆς ἀγάπης τὴ φωτῆρὰ
Τὴν ἐρημωμένη

Κε' εἶνε σὰν τὰ λουλουδά
Ποῦ σκορποῦν τὸ μῦρο
Κάθε αὐγὴ ἀνοιξιὰτικη
Στὰ μνημόρια γύρω!

Θ. ΖΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ἡ τοῦ Μονάχου ἐν τῷ Glaspalast ὁδοῦ διεθνῆς καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως, κατὰ τὰς κρίσεις τῶν τεργονκριτῶν ἐσημείωσε τελειὰν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τὸ τμήμα τοῦ Μονάχου, ὅσον καὶ εἰς τὸ τμήμα τῶν ξένων ἐθνῶν. Αἱ τρεῖς πρῶται αἰθούσαι εἶνε ἀπειρομένη εἰς τρεῖς ζωγράφους, περιέχον δὲ ἔργα ἀποκλειστικῶς τῶν τριῶν τούτων ζωγράφων καὶ αποτελοῦν ἔνδοξα μνημεῖα τῆς μεγαλοφυΐας τῶν ἢ ὁποῖα ἐλαμψεν εἰς τὸν κόσμον. Αἱ τρεῖς αὐταὶ μεγάλαὶ συλλογαὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἔργα τοῦ Μπαϊκλίν, τοῦ Λέβλιν καὶ τοῦ Γύζη.

Ὁμιλῶν περὶ τῶν ἔργων τοῦ Γύζη ὁ Κέιτσερ, ὁ τεργονκριτῆς τῶν «Νεωτάτων Εἰδήσεων τοῦ Μονάχου» παρατηρεῖ: «Τὸ σύνολον τῆς ζωῆς καὶ τὸν βαθμὸν τῆς παραγωγικότητος τοῦ Γύζη δίδει ἡ λαμπρὰ στολισμένη αὐτὴ αἰθούσα, ἡ ὁποῖα μόνη εὐρίσκειται εἰς σκοτεινὸν κάποιον χώρον, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε καταλαμβάνον τὰ ἔργα τοῦ Λέμπιχ. Ἡ αἰθούσα αὐτὴ θὰ

δώσῃ πλήρη ἰδέαν εἰς τοὺς ξένους ἐπισκέπτας περὶ τῆς οἰκείας, ἐκλεκτῆς καὶ ἡρέμου δι' ἡμᾶς τοὺς κατοίκους τοῦ Μονάχου προσημοτικότητος, ἡ ὁποῖα τόσον προῶρως ἐξέλιπε».

Οἱ ζωγράφοι τοῦ Μονάχου ἐκθέτου ἔργα ἄξια τῶν μεγάλων διδασκάλων. Ἐκ τῶν παλαιῶν ζωγράφων ἐκθέτου ἔργα, θωμακτικὰ εἰς σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν, ὁ Οὐδὲ, ὁ Λουδοβίκος Χέρτσινγ, ὁ Ίούλιος Ἐξτερ, ὁ Λέων Σάμπαιγερ καὶ ὁ Κέλλερ, διὰ τὰ τοπεῖα δὲ ὁ Μπαϊκερ, ὁ Μπιττερσάκ, ὁ Χέλτσερ, ὁ Κάλτσερ κλπ. Ἐκ τῶν νέων ἐκλεκτότερα ἔργα ἐξέθεσαν ὁ Μάξ Σλεβόκτ, τοῦ ὁποῖου καὶ «Ἐσρατάσιοι ὄρασι» πολὺ ἐπηνεθήσαν καὶ ἐθνεμαθήσαν. Τὰ ξένα κράτη ἀνταπεσώπευσαν ζωγράφους τῆς Αὐστρίας, — ὁ Κλίματ ἐξέθηκε τὴν περίφημον «Ἱατρικὴν» του—ζωγράφους τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Ἑλβετίας, ἐν οἷς καὶ οἱ διασημότεροι Κόδλερ, Βουρνάνδε, Βέλτσερ, τῆς Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας, οἵτινες ἐλόκληρον αἰθούσαν ἐπέηρωσαν, τῆς Δανίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας.

Κατὰ τὰ ἐγκαινία τῆς ἐκθέσεως, ὁ ἀντιβασιλεὺς

τομή γυναικός εξ ελεφαντοειδούς και άργύρου, έργον του Δυβού.

— Επίσης εν τῷ αὐτῷ μουσεῖῳ ἤνοιξεν ἡ έκθεσις τῶν Ὑδατογραφῶν τῶν Βρυξελλῶν, ἡ ὁποία ἐστέρθη ὑπὸ πρωτοφανούς ἐπιτυχίας. Θαυμάζονται ἐκ τῶν ἐκτεθεισῶν ὑδατογραφῶν ἰδίως τὰ ἔργα τοῦ Βαρτλε και τοῦ Λιτούς. Ἡ «Γαφή» τοῦ πρώτου ἐκρίθη ὡς ἔργον μεγάλης δυνάμεως, ἡ γραφή δὲ τῆς κατὰ τῆς Βαλγικῆς Κυβερνήσεως.

ΣΕΡΒΙΑ

Ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν ἐκ Βελιγραδίου ὁ γλύπτης Ἀντωνίνος Μερσιέ, ἀπὸ ὑπέδωκεν εἰς τὸν βασιλεῖα Ἀλέξανδρον τὸ ἐκμαχέον τοῦ ἀνδριάντος, ὅστις θά ἰδρυθῆ εἰς μνήμην τοῦ πατρός αὐτοῦ Μιλάνου.

Τὸ μνημεῖον τοῦτο θά στηθῆ ἐπὶ τῆς πλατείας Καλιμαζάν, ὅ ἀποτελεῖται δὲ ἐξ ἀνδριάντος ἐρίππου και δεικτικῶν τοῦ βασιλέως Μιλάνου φέροντος τὴν μεγάλην στολὴν στρατηγού και ἐξ ὑποβάθρου φέροντος δύο ἄλλα ἀγαλμάτων συμπλέγματα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον προσωποποιεῖ τὴν παλαιάν, τὸ δὲ ἄλλο τὴν νέαν Σεργίαν. Τὸ μνημεῖον θά ἔχη ὕψος δέκα και ἐξ μέτρων, θά συμπληρωθῆ δὲ ἐντός τριῶν ἐτῶν.

ΚΡΗΤΗ

Ὁ κ. Ἀρθούρος Ἐβάνος γράφει ἐκ Χανίων πρὸς τοὺς «Καιροὺς» τοῦ Λονδίνου, ὅτι ἀνατολικῶς τῆς μεγάλης κεντρικῆς ἀκτῆς τοῦ προϊστορικοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσσοῦ ἀνεκάλυψε νέους θαλάμους, ἐντός ἐνῶς ἐκ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν συντρίμματα ἀνθρωπίνων παραστάσεων ἐκ χρωματισμοῦ κονιάματος, θαυμασίας ἐκτελέσεως. Ἡ ἀποτύπωσις τῶν φλεβῶν και τῶν μυῶνων τῶν διαγραφομένων ἐπὶ τῶν τεμαχίων αὐτῶν δεικνύουν τοιαύτην καλλιτεχνικὴν ἐπιτηδεύουσαν πρὸς τὴν ὁποίαν κανεὶς καλλιτέχνης δὲν ἠδυνήθη ἔκτος ἐν ἀνταγωνισθῆ μέτρῳ τῆς ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως. Εἰς παρακειμένην γαλιαν εὐρίσκοντο και λείψανα σκηνῶν ταυρομαχίας εἰς τὴν ὁποίαν και αἱ νεανίδες φαίνεται ὅτι ἐλάμβανον μέρος περιβεβλημένα μινυραϊκῶς ἀρρένων βραχιέας ἐνδυμασίας.

ΕΛΛΑΣ

Αἱ ἐνεργουμένα ἐν Θέρμῳ ἀνακαφαὶ ἀφείρων τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ναοῦ. Ὁ ναὸς οὗτος εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας τέχνης ἐνεκα τῆς μεγαλοπρέπειας του, ἐπιθετικῶν τῶν λαμπρῶν περιγραφῶν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πολυβίου. Ἀνεκαλύφθησαν ἐκτός τούτου πλεῖστα ὄσα ἀγάλματα, βάσεις τούτων, και τεμαχία ἀγαλμάτων ἐρίππου και χαλκῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μετὰ ἐπιγραφῶν.

Ὅλαι αὗται αἱ ἀρχαιότητες παρουσιάζουσι τὸ περίεργον ὅσον και μοναδικὸν φαινόμενον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐνῶ ὅλα τὰ ἀρχαία εἶνε ἐκ μαρμαροῦ, οὐδὲ ἕνος τούτου φαίνεται ἐν Θέρμῳ, Ὅλα τὰ ἀρχαία εἶνε ἐξ ὀπτιῆς γῆς (τερρακότας) ἢ χαλκοῦ.

Τὰ ἀνευρεθέντα ἀρχαία ἀνήκουν εἰς τὴν 3ην πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Αἰτωλία εἶχεν ἀνέλθει εἰς τὸ ζενίθ του πολιτισμοῦ αὐτῆς, ἀμφισβητούσα τὰ πρωτεῖα μετὰ τὴν μεγάλην τότε Μακεδονίαν. Ἐργημάτισθη ἡ πεποιθήσις ὅτι εἰς μεγάλην ἔκτασιν περὶ τὸν Θέρμον και εἰς πλείστας πόλεις τῆς Αἰτωλίας ὑπάρχουν ἀρχαιότητες. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία εὐθὺς μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν ἐν Θέρμῳ ἀνακαφῶν θέλει προβῆ και εἰς ἄλλας ἀνακαφάς.

Ὁ ἐν Βενετία ἐπ' ἀρκετὸν διαμεινας καλλιτέχνης κ. Ἐπ. Θωμόπουλος ἐπέστρεψεν εἰς Πάτρας, ἐνθα ἤρτισεν ἡδὴ πινάκα ἀγροτικῆς ὑποθέσεως. Ἐν Βενετία ἐπαράτωσε ἔργον κάλλιστον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἐλάττωμα».

— Ὁ κ. Σῶχος ἀπεπεράτωσε τὸ πρόπλασμα τοῦ Παπᾶ-Φλέσα, οὗ ὁ ἀνδριάνς θά στηθῆ ἐν Ἑλλάδι. Τὸ εἶδος διανοίγεται, ὥστε νὰ φαίνεται ἡ χωρικὴ σκελεξ, ἐνῶ ὁμοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα. Τὴν ἀριστεράν ἔχει τεταμένη πρὸς τὸν οὐρανὸν και διὰ τῆς δεξιᾶς κρατεῖ γυμνὸν ξίφος. Ὁ κ. Σῶχος ἐργάζεται πρὸς τούτοις προτομῆν τοῦ Γιάδστονας, τοῦ Ἀινῶ Ζαντί και τὸ μνημεῖον τοῦ Ζαρίφη, φέρον τὴν εὐνομοσύνην ἀναστήλουσαν διὰ τῶν χειρῶν νήπιον, ὅπερ προσπαθεῖ νὰ κοσμήτῃ δι' ἀθλοῦν τὴν προτομῆν τοῦ εὐεργέτου.

— Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία ἤρξατο ἀνασκευῶν εἰς τὰς ὑπορείας τῆς Πάκονθος πρὸς τὸ ἀντρον ὅπερ ἐλέγετο ἀντρον εἰς τὸν Ἡῶνα.

— Διὰ τὸν μέλλοντα ν' ἀνεγερθῆ ἀνδριάντα τοῦ Μόλτα ἐν Βερολίμῳ ἐκόπη ἐν Πεντέλῃ περάττιος ὄγκος μαρμαροῦ τῶ τῶνων βάρους.

— Αἱ Α. Β. Γ. Νικόλαος και Ἀνδρέας ἐπεσκέψθησαν τὸ ἐργαστήριον τοῦ κ. Ροίλου, ἡ δὲ Α. Β. Γ. ὁ Διάδοχος ἐπέλαρε διὰ τὸν πινάκα τῆς «Μάχης τῶν Φαρσάλων».

— Εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς σχολῆς ἐνεργουμένας ἀνασκευάς εἰς τὸν ἐν Βελεστίνῳ λόφον Πιλάρ-Ρεπέ ἀνεκαλύφθη τάφος μετὰ κτερισμάτων και ἀργυρᾶς ὑδαίς χρυσηλάτου, ἧτις φέρει κεφαλήν Ἡρακλέους. Ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Στάης φρονεῖ ὅτι ὁ τάφος οὗτος εἶναι ὁ τάφος Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ.

— Πρόκειται τὸ ἐν τῷ Ἀχιλλεῖῳ τῆς Κερκύρας ἄγαλμα τοῦ Χάινε νὰ ἀγορασθῆ ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις δὲν ποιεῖ ν' ἀρίστη νὰ φύγῃ τὸ ἔξοχον ἔργον ἐκ τῆς Ἑλλάδος σπεύδουσα ν' ἀγορασθῆ αὐτό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Kunst für alle.—Περιεγόμενα 16 ἀρ.—Οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γείνη περὶ καταπτώσεως τῆς καλλιτεχνίας ἐν Μονάχῳ. — Φερδινάνδος Ὁλδερ, μελέτη μετὰ τῶν εἰκόνων: (Αὐτοπροσωπογραφία.—Ἄνοιξις.—οἱ διαφυσθέντες.—ἡ νύξ.—ἡ κατάνυξις.—εὐρυθυμία.—ὁ ἐκλεκτός.—τὶ λέγουσιν τὰ ἄνθη.—Γουλιέλμος Τέλλος.—ἡ Μάχη παρὰ τὸ Nafels.—ἡ ὀπισθοχώρησις ἐν Marignano.—τοιχογραφίαι ὀπλοθήκης τοῦ ὀμωτικοῦ Μουσεῖου Ζυρίχης).

Von Gloeden φωτογραφικαὶ μελέται.—Ἡ ζωγραφικὴ τεχνολογία ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βερολίνου.—Ἡ συλλογὴ τοῦ Felix König ἐν τῇ βασιλικῇ πινακοθήκῃ τοῦ Βερολίνου.

Ἡ Ἀγγλικὴ ζωγραφικὴ ἐν τῇ παγκοσμίῳ έκθεσὶ τῶν Παρισίων ὑπὸ Ε. Pascent. (τεῦχος 17).

— Ἐπιτηδεῖς τοῦ ἔτους 1900 τῆς Γερμανικῆς Ἐταιρείας τῆς Χριστιανικῆς τέχνης.

— Ὁ Μεγάλ Ἄγγελος ὑπὸ Karl Justi. Συμβολαὶ εἰς ἐρμητικῶν τῶν ἔργων αὐτοῦ.

— Kobel Hans.—Τὰ σύμβολα τοῦ γλύπτου.

— Franz Herman Meissner, Franz De fregger. Ἀποτελεῖ τὸν ἕκτον τόμον τῶν μονογραφικῶν τῶν καλλιτεχνῶν ὧν οἱ προηγούμενοι εἶνε ἔργα τοῦ Böcklin, Klünger, Stuck, Thoma, Unde.

— Lofh. v. Kunows K i. Ἀνά τὴν τέχνην και τὸν βίον. Εἰς ἡ τόμους. Νόμοι, ἐλευθερία, και ἔθιμα τῆς καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς. Ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ ἔργαζόμενος οὗτος καλλιτέχνης αἰφνης παρουσιάζεται διὰ τοῦ ἀνωτέρου σπουδαίου συγγράμματος διὰ τοῦ ὁποίου δύναται τις νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ μυστήρια τῆς τέχνης. Ἀλλὰ πιθανὸν νὰ μὴ ἐνοηθῆ τὸσον ταχέως ἡ ἀξία του.

ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ.

ὅ περιέχει 15 φωτοτυπίας.—Ἐξ Ἀθιδας.—Ἔργα Π. Τσιριγιότου, Β. Μποκατοιάμπυ, Θ. Θωμοπούλου.—Εἰκόνα τοῦ Μουριλλου εἰρισκομένην ἐν Ἑλλάδι.—Και ἐν ἀνέκδοτον ἔργον τοῦ Ν. Γύζη.

Οἱ πληρώσαντες τὴν πρώτην ἐξιμνίαν, δύνανται προσπληρώνοντες μέχρι τέλους Ἰουλίου και τὴν δευτέραν νὰ λάβωσι τὴν φωτοτυπίαν ΔΩΡΕΑΝ.

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ," τιμᾶται διὰ τοὺς κατὰ φύλλα τακτικὸς ἀγοραστὰς τῆς «Πινακοθήκης» δρ. 2. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τοὺς ἐξαμῖνους ἢ τοὺς ἐτησίους τοὺς θέλοντας περισσότερας φωτοτυπίας τῆς μιᾶς (ἢν δικαιούνται νὰ λάβουν) ἐπίσης δρ. 2 θά ἀγοράζωσι δὲ αὐτὰν μόνον ἐκ τοῦ γραφείου μας. Διὰ πάντα τοὺς ἄλλους πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 3.

Ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου δρ. 4 δι' ἅπαντας ἀνεξαίρετος. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐτησίων συνδρομητῶν θέλουν ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου τὴν φωτοτυπίαν, ἀποστέλλουν δραχμὴν μίαν μόνον.

Ὅρος ἀπαράβατος διὰ τὰς ἐπαρχίας και τὸ ἐξωτερικόν. ἡ προπληρωμὴ.

ΑἶΝΑ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ.—Σύζυγος τοῦ διακεκριμένου πολιτευτοῦ και πρώην Ὑπουργοῦ κ. Κυριακούλη Μικρομυγῆλη, τὸ γένος Ρόμα. Προταχωνίσται εἰς πᾶν πατριωτικὸν και φιλανθρωπικὸν ἔργον. Τῆς ψυχῆς τὰ πλεονεκτήματα εἰκονίζονται ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τῆς, ἀποτυπωμένη ἐν τῇ εἰκόνι, ἣν ἀρτίως μὲν εἰς τὴν «Ποικίλῃν Στοάν».

ΕΡΩΣ.—Ἦρον γλυπτικὸν τοῦ κ. Γ. Βουδου, καθηγητοῦ τῆς γλυπτικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ. Ὁ παντοδύναμος θεὸς ἐν στιγμῇ παραρροῆς κρατεῖ τὸ τῶνον του, ἐνῶ ἄλλα ἀναμεινὸν νὰ τὰ ἐκταξέσῃ ἢ τρυφερᾶ ὄσῳ και ταχέως χεῖρ του.

Εἰς τὸν Α' διαγωνισμόν διὰ τὴν σφραγίδα τῆς Ἐταιρείας τῶν Φιλοτέχνων ἀπεσταλήσαν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης» τρία σχέδια. Ὑπὸ τῆς ἐλλανοδικῆς ἐπιτροπῆς ἀπερριφθῶσαν ἅπαντα. Ἐπειδὴ βραβεῖον οὐδὲν σχεδίσθη ἡ εἰσώθη, ὁ διαγωνισμὸς ματαιοῦται.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΦΥΣΙΣ.—Δεκαπενθήμερον περιοδικὸν ἀσχολούμενον εἰς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας. Διὰ τοῦ ἀρτί ἐκδοθέντος τεύχους συνεπληρώθη ὁ 1ος τόμος τῆς β' περιόδου.

Ἐξεδόθη ὁ β' τόμος τῶν ΑΝΑΔΕΚΤῶΝ τοῦ κ. Ἄγγ Βλάχου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Μαρσολῆ, περιέχον κρίσις και ἐντυπώσεις ποιητικῆς και φιλοσοφικῆς Ἐν Ἀθήναις.—Ἐκταυρὴ βιβλιοκρισίαν ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ν. Ἡμέρᾳ» τῆς Τεργέστης ὁ κ. Γ. Κατζηδάκις (Ραδάμανθους).

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

Α. Κ. Πειραιᾶ.—Φωτοτυπία δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρασκευασθῶν διὰ τὸ προηγούμενον και διὰ τὸ ἀνά χεῖρας φύλλον, ἐπεὶ δὴ συνέπεσε ἡ ἐκτύπωσις τοῦ «Κρυφοῦ σχολείου», ἧτις ἀπαιτοῦσαν ἐπὶ πολὺ τὸ φωτοτυπῆσθαι.

Γ. Σ. Ἐνταύθα.—Τὸ ἔχομεν ὑπ' ὄφει μας. Ἐγένετο ἡδὴ ἡ παραγγελία εἰς τὴν Λεϊψίαν.

Οἱ προπληρώσαντες ἐτησίαν συνδρομὴν τῆς «Πινακοθήκης» παρακαλοῦνται νὰ ζητήσωσι ἐκ τοῦ γραφείου μας ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ παρόντος φύλλου τὴν μεγάλην φωτοτυπίαν τοῦ «Κρυφοῦ σχολείου» ἠτις ἐξεδόθη προσάγοντες τὴν ἀπόδειξιν τῆς συνδρομῆς τῶν.

ΕΞΕΔΟΘΗ

Δ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΥ

Ν. ΓΥΖΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Μετ' εἰκόνων και δύο φωτοτυπιῶν

Πωλεῖται ἀντὶ δραχμῶν 4.

ΕΞΕΔΟΘΗ
ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,"

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄.

Πλήρης συλλογή Ἑλληνικῶν βιομηχανῶν τεχνῶν.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

Α΄ ΛΑ΄ Φ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΒΟΡΙΤΟΥ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ—ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Τὸ ἐλκυστικώτερον κέντρον ἀναψυχῆς. Ἡ γενικὴ συνάντησις τῶν περιπατητῶν. Ἀπειρία εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς. Ἡ ἰδιοτροπωτέρα ἀπαιτήσις πληροῦται ἐν τῷ ζαχαροπλαστείῳ Αἰ-Λαΐφ.

Ὁ Σταυρός.—Διπλὴ κοινωνία.—Ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.—Ὁ Κωδωνοκρούστης.—Τὸ Δισκοπότηρον.—Γνωριμία.—Ἐξομολογήσεις πρὸς τὰ διάμεσα.—Μέθη.—Ἡ ἵππεύτρια.—Χαμένη ἀγάπη.—Τὸ μυστικόν.—Ἡ συμβουλή τοῦ ἱατροῦ.—Τελευταία γαστρά.—Μυστικιστής.—Ἡ παραμονή.—Τρεῖς ἐπιστολαί.—Πάσχα πένθιμον.—Ὁ Σαλπικτής.—Μία μήτηρ.—Τὸ Ἰδανικόν τοῦ γλύπτου.—Ἐρῶς ποιητοῦ.—Κόσμος ὀνείρων.

ΔΡ. 3

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας.

Εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικὸν στέλλονται ἐλευθέρου ταχυδρ. τελῶν.

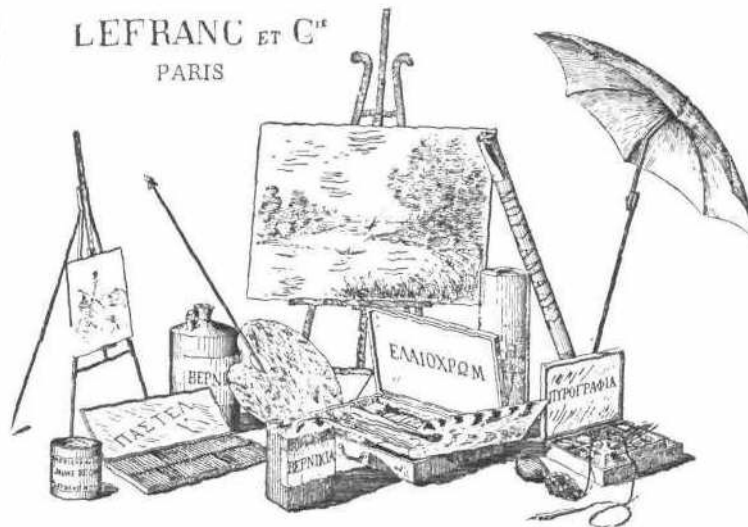
ΧΡΩΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΛΥΜΠΟΥΣΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. 34—Ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου—34

ΟΠΙΣΘΕΝ ΧΡΥΣΟΣΕΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ

Τὸ μόνον εἰδικὸν κατὰστημα τὸ ὁποῖον ἔχει πλουτισθῆ μετὰ ὅλα τὰ εἶδη τῆς ζωγραφικῆς ἢ τοῦ χρώματα ἐλαιογραφίας καὶ ὕδατογραφίας, βερνίκια, πινέλα, μουσαμάδες, τελάρα, παλέτας, ἀκρίθαντας, κασετίνες, ἀνδρείκελλα, σχέδια χρωματιστογραφημένα δι' ἀντιγραφῆν, χάρ-

του ζωγραφικῆς κατὰ. Pastel.

Μηχαναὶ διὰ πυρογραφίαν καὶ ὅλα τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν, σχέδια καὶ διάφορα ξύλινα ἐπιπλα διὰ πυρογραφίαν, ὅλα τὰ εἶδη τῆς barbotine ὡς καὶ διάφορα πήλινα δοχεῖα διὰ barbotine.

Ὅλα τὰ εἶδη διὰ Photominiature.

ΧΡΩΜΑΤΑ, ΔΙΝΕΛΑΙΑ, ΒΕΡΝΙΚΙΑ, ΠΙΝΕΛΑ ΔΙ' ΟΙΚΟΔΟΜΑΣ

ΒΕΡΝΙΚΙΑ ΕΠΙΠΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΗ ΚΟΡΝΙΖΟΠΟΙΙΑΣ

ΒΕΡΝΙΚΙΑ ΧΡΩΜΑΤΟΣ RIFOLIN

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1901